

Pedagógiai program 2020.

Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda

TARTALOMJEGYZÉK

I. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI	6
1. Az intézmény alapelvei, küldetése, általános céljai	7
II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	8
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	9
1.1 Elfogadott legfontosabb alapelveink, értékeink	9
1.2 Pedagógiai célok	10
1.3 Pedagógiai feladatok	10
1.4 Az egyházi oktatás hangsúlyos feladatai	11
1.5 HATÁRTALANUL! program.....	11
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
3. A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	15
3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai	15
3.2 Megvalósítási helyek.....	16
3.3 Módszerek	17
3.4 Erőforrások.....	18
3.5 Mindennapos testnevelés.....	19
3.6 A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése	20
3.7 Az egészségfejlesztési terv további előírásai.....	21
3.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	22
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	24
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	27
5.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:.....	27
5.2 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	28
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	29
6.1 A tehetséggondozás, a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	29
6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	29
6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	29
6.4 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	31
6.5 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	32
6.6 Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése	33
6.7 A tanulásszervezés	36
7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje .	38
8. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	40
8.1 A partnerkapcsolatok irányítása	40
8.2 A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái	41
8.3 A partnerek azonosítása.....	41
8.4 A partnerek igényeinek nyomon követése.....	42

8.5	A partnerek elégedettségének mérése.....	43
8.6	Kommunikáció a partnerekkel	44
8.7	Intézkedési terv	47
8.8	Elektronikus kapcsolattartás.....	47
9.	A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei	48
9.1	A vizsgaszabályzat hatálya.....	48
9.2	A vizsgák típusai	48
9.3	A vizsgatárgyak részei és követelményei.....	50
10.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	51
11.	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek	52
III.	AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	55
1.	Az iskola által választott kerettanterv megnevezése	56
2.	A választott kerettanterv feletti óraszám.....	60
3.	A választott kerettanterv feletti óraszám – NAT2020.....	63
4.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei, a tankönyvek térítésmentes igénybevételének biztosítása.....	66
5.	A NAT2020-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	67
5.1	Fejlesztési területek – nevelési célok.....	67
5.2	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	69
5.3	A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	70
5.4	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	70
5.5	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	70
6.	A mindennapos testnevelés megvalósításának módja.....	72
7.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	73
8.	Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből az iskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát	74
9.	A középszintű érettségi vizsgatárgyak érettségi vizsga témakörei	75
10.	A tanulótanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és a szorgalom minősítésének elvei.....	76
10.1	Alapelvek	76
10.2	Az értékelés formái	78
10.3	A tanulók minősítése numerikus módon:	79
10.4	Vizsgák, mérések.....	80
10.5	Magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	81
10.6	A szorgalom értékelése	81
10.7	A tanulók magatartásának értékelése	83
10.8	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	85
10.9	A tanulók magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	86

11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	88
12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségének, kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	89
13. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	90
13.1 A környezetneveléssel kapcsolatos elvek.....	90
13.2 Alapvető elvek, értékek, célok:	90
13.3 Az iskola jövőképe környezeti nevelési szempontból	90
13.4 Módszerek, eszközök, szervezés	91
13.5 Egészségneveléssel kapcsolatos elvek.....	92
14. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	93
14.1 A célok meghatározása.....	93
14.2 A célokból fakadó feladataink.....	93
14.3 Sikerkritériumok, várható eredmények	93
14.4 Módszerek, eljárások.....	94
14.5 Akcióterv	94
15. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	95
15.1 A tanulók jutalmazása és elmarasztalása.....	95
16. A fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program.....	97
17. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	100
IV. ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM	101
1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	102
1.1 Alapelveink	102
1.2 Értékeink	102
1.3 Célkitűzéseink	103
2. Azok a nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését.....	104
2.1 A gyermekek tevékenységi formái.....	104
2.2 Egészséges életmód alakítása	126
2.3 Óvodánk beszoktatási rendszere.....	132
2.4 Az óvodai élet megszervezése.....	133
3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődését segítő feladatok, tevékenységek	135
4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	137
5. Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	139
6. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái	140
6.1 Az óvoda és a család kapcsolata.....	140
6.2 Az óvoda és az iskola kapcsolata	141
6.3 Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata	141
6.4 Kapcsolatok az óvodai nevelést segítő intézményekkel	141
7. Nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok.....	143
8. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	144

8.1	Egészségnevelési elvek	144
8.2	A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása figyelembe véve az óvoda adottságait:	144
8.3	Környezeti nevelési elvek.....	145
9.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	147
10.	Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenység	149
11.	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	151
V.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSE, ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA	152

*Az iskola arra való, hogy az ember
megtanuljon tanulni, hogy felébredjen
tudásvágya, megismerje a jól végzett
munka örömeit.*

Megízlelje az alkotás izgalmát.

Megtanulja szeretni, amit csinál.

*És megtanulja azt a munkát
amit csinálni fog.”*

/Szent-Györgyi Albert/

Köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Szeretettel és bizalommal köszöntjük Önt intézményünk világában, köszönjük megtisztelő érdeklődését! Ezen a helyen röviden bemutatjuk a **Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda** legfontosabb jellemzőit; az iskola és az óvoda pedagógiai hitvallását, célrendszerét és működésének főbb vonásait az Ön hiteles tájékoztatása érdekében.

Kérjük, Ön is segítse törekvéseinket, támogató véleményével jobbítsa programunkat és az arra épülő nevelő-oktató munkánk sikeres megvalósítását!

Balmazújváros, 2020.

A nevelőtestület nevében:

.....
igazgató

I. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI

1. Az intézmény alapelvei, küldetése, általános céljai

A Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda 2011. szeptemberében kezdte meg működését, mint egyházi fenntartású intézmény. Alapműveltséget ad és keresztyén értékeket közvetít.

Célunk, hogy diákjaink hitükben erős és kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberekké váljanak. Ezt alkalmazható és fejleszthető tudás nyújtásával, keresztyén értékek közvetítésével szeretnénk elérni.

Intézményünk megalakulásával elköteleztük magunkat amellett, hogy csak a keresztyén és minőségi szemlélet lehet iskolánk működésének alapja. Számunkra a minőség fogalma a magas szint nevelést-oktatást, a munkafegyelmet, a hitbeli elkötelezettséget, az emberi kapcsolatokat, a szervezethez való kötődést (egyház, iskola, óvoda, gyülekezet) jelent.

Intézményünk a Magyarországi Református Egyház és a Református Pedagógiai Intézet irányelveit, küldetését követve igyekszik szilárd alapműveltséget adni. Felkészítjük tanulóinkat a továbbtanulásra érdeklődésüknek és tehetségüknek megfelelően. A tantárgyi lehetőségek keretein belül a direkt pedagógusi irányítás mellett előtérbe helyezzük a tevékenységközpontú tanulásszervezést. A matematika, az idegen nyelv és az informatika oktatása kiemelt helyen szerepel intézményünkben. A tehetséggondozást és a lassabban haladó tanulóink felzárkóztatását elengedhetetlen feladatnak tartjuk. Tanulóinkban szeretnénk kialakítani a problémafelismerést, az együttműködési és a döntési képességeket.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata kiterjed az intézmény valamennyi dolgozójára, kiváltképpen a hitoktatókra, a gyermek és-ifjúságvédelmi felelősre és az osztályfőnökökre.

Igyekszünk, hogy intézményünkben gyermek és felnőtt egyaránt egészséges, tiszta és esztétikus környezetben tölthesse mindennapjait. Tevékenységünket küldetésnek és szolgálatnak tekintjük. Arra törekszünk, hogy diákjaink tudásukkal, magatartásukkal becsületes magyar állampolgárokká váljanak, Istenhez és hazájukhoz hű emberek legyenek.

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelési program átdolgozása előtt - az alapelvek meghatározásához átgondolásra kerültek azok a legfontosabb emberi és erkölcsi értékek, amelyek a legértékesebbek. Ezen értékek mentén fogalmazódtak meg alapelveink, amelyek nevelő munkánkat meghatározzák.

A református iskola közössége keresztyén közösség. Olyan pedagógusokat feltételez, fogad el, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden cselekedetükkel keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni tanítványaikat.

A Balmazújvárosi Református Általános Iskola pedagógusai arra vállalkoznak, hogy nevelő-oktató munkájukkal az Evangélium tanításában kifejezett értékeket a diákok egész életében meghatározó elvekké alakítsák.

1.1 Elfogadott legfontosabb alapelveink, értékeink

- az ember Istentől kapott rendeltetésének tudata,
- a református egyház ismerete,
- példamutató, hittel teli életvitel,
- tolerancia, türelem, egymás tisztelete, megbecsülése,
- Isten- és emberszeretet, elfogadás, a szolidaritás szolgálata,
- becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom, erkölcsi tisztaság,
- az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadság védelme és megtartása,
- a természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára,
- önfegyelem, önismeret, alkalmazkodóképesség, empátia,
- szakszerűség, pontosság, igényesség és kitartás a munkában,
- a tudás, a munka, az értékteremtés megbecsülése,
- az egészséges életvitel igénye,
- esélyegyenlőség a tanítás-tanulás folyamatában minden tanuló számára,
- esztétikai, művészeti értékek, az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete,

Pedagógiai nevelő-oktató munkánk során az előbbieken felsorolt értékek közvetítését alapfeladatnak tekintjük, nevelő-oktató munkánkat ezen értékek mentén végezzük.

1.2 Pedagógiai célok

A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye szerint minden egyházi köznevelési intézmény célja, hogy

- tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, megőrizni, gyarapítani és közvetíteni;
- református tanulókat egyházuk hitvalló tagjaivá, nem református tanulókat vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.

A fentiek értelmében a református iskola nevelő-oktató munkájának célja az, hogy növendékei életüket tudatosan megélni képesek és a közösséget szolgálni kész emberekké váljanak, azaz

- lelki és testi egészségük alkalmassá tegye őket termékeny és áldozatos élet folytatására, az ezzel járó örömeinek hálás elfogadására és terhek türelmes elhordozására;
- képzettségük elegendő legyen ahhoz, hogy valamely választott területen munkába álljanak vagy tovább tanuljanak;
- műveltségük révén elkötelezett, hűséges és tudatos gyarapítói és védelmezői legyenek szűkebb és tágabb gyakorlati és eszmei környezetüknek (otthon, lakóhely, haza, természet / család, gyülekezet és más közösségek, nemzet).

Keresztyén szellemiség, ezen belül református arculat megteremtése, gyermekközpontú iskola a kor szellemének megfelelő gyakorlatias életre neveléssel!

1.3 Pedagógiai feladatok

Az iskolában a tanulók erkölcsi, lelki, esztétikai, akarati, jellem, értelmi, technikai, testi nevelését igyekszünk megvalósítani. Feladatunk az ismeretek átadása, készségek kialakítása és fejlesztése, a képességek fejlesztése, a tehetséggondozás, az önálló kreatív gondolkodásra való nevelés.

1.4 Az egyházi oktatás hangsúlyos feladatai

- A magyar református iskolák évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára épülő, az evangéliumi hit és erkölcs szellemében történő nevelés.
- Korszerű ismeretanyag és általános műveltség közvetítése, a továbbtanulásra való felkészítés.
- A tanulók szellemi és fizikai képességeinek kibontakoztatása, munkás, alkotó, szolgáló életre nevelés, amelynek során a tanulók művelt, jellemes keresztyén emberré, az egyetemes értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész polgáraivá válnak.
- Olyan keresztyén közösség teremtése, amely a fiatalok hitben való megerősödéséhez, nemzeti hovatartozásuk vállalásához lelki-erkölcsi példát támaszt és keretet ad.
- Feladatunk a nem kiemelkedő képességű illetve teljesítményű, de egyházunkhoz ragaszkodó vagy legalábbis a református értékek szerint nevelkedni akaró tanulók képzése, felzárkóztatása, korrepetálása, differenciált oktatása, egyéni fejlesztése.

A nevelés és oktatás pedagógiai eszközei és eljárásai

A lelki egészség gondozásának egyik eszköze a bibliaolvasás, melynek révén a növendékek megismerkednek az isteni kijelentés gazdagságával és bölcsességével. Másik az önvizsgálat, melynek eredményeképpen a fogékony ember saját magára nézve a mértékletesség, másokra nézve a türelem keresztyéni szabályait tanulhatja meg. Az így megtanult szabályokon épülhet föl az erkölcsi érzék, mely eligazodni segít az élet hétköznapi vagy rendkívüli helyzeteiben egyaránt. Az iskola számára a tudás, az ismeretek átadása fontos feladat.

1.5 HATÁRTALANUL! program

A Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat, valamint a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 9. § (4) bekezdése alapján, a hetedik-évfolyamon határon túli kirándulást szervezünk.

A HATÁRTALANUL! programban való részvétel célja a határon túli magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítése.

A határon túli kiránduláshoz –pályázat benyújtásával igénybe vesszük a központi költségvetés támogatását.

A határon túli kirándulást sikeres pályázat esetén valósítjuk meg. Sikeres pályázat érdekében külföldi iskolával igyekszünk cserekapcsolatot kiépíteni.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Alapvető feladat a tanulók személyiségének az iskolai tevékenységek általi sokoldalú fejlesztése.

Feladatok:

- A tanulók erkölcsi nevelése: az alapvető erkölcsi értékek megismerése, tudatosítása, meggyőződéssé alakítása.
- Értelmi nevelés: az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A világ megismerésére való törekvés kialakítása.
- A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.
- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése.
- A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- A tanulók akarati nevelése: az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- A tanulók nemzeti nevelése: a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet, az egészséges lokálpatriotizmus érzésének felébresztése.
- A tanulók állampolgári nevelése: az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. A tudatos fogyasztói magatartás kialakítására nevelés.
- A tanulók munkára nevelése: az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- Pályaorientáció.
- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése.

- Egészséges, edzett személyiség kialakítása.
- Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.
- Az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

3. A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az egészségnevelés célja:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

- Elősegíteni a tanulók egészségfejlesztési gondolkodásmódjának kialakulását.
- Elősegíteni a tanulók magatartásának, életvitelének helyes kialakítását.
- Elősegíteni, hogy a tanulók képesek legyenek felnőtt korukban is a saját egészségükre felügyelni, azt javítani.
- Kialakítani, megerősíteni, szinten tartani a tanulók képességeit, ill. jártasságait, melyek alapvetőek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Korszerű ismereteket adni, ill. azokat gyakoroltatni az egészségnevelés témakörében.
- Bemutatni a tanulóknak az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, valamint az egészségbarát viselkedésformákat.
- A tanulókat az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoztatni az egészségnevelés szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

Az iskola mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordít a tanulók, egészséghez, biztonságához való jogai alapján teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra:

- az egészséges táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer-fogyasztás – prevenció,
- családi és kortárskapcsolatok,
- sport, aktív életmód,
- a személyes higiénia,
- a szexuális fejlődés.

Az egészséges táplálkozás

A nevelési-oktatási intézményben biztosított **közétkeztetés** étel-miszer-alapanyagainak beszerzését az étkeztetés megszervezője lehetőség szerint összehangolja a helyi étel-miszer-alapanyag-termeléssel és -előállítással.

Ha az intézmény fenntartója vagy az intézmény vezetője – amennyiben erre az intézmény alapító okirata feljogosítja – megállapodást kíván kötni az intézményben üzemelő étel-miszer-árusító üzlet vagy áruautomata működtetésére, döntéséhez beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az **iskola-egészségügyi szolgálat** abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak, továbbá hogy tartalmaz-e olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja az nevelési-oktatási intézmény rendjét, vagy rontsa a nevelő-oktató munka hatékonyságát.

A nevelési-oktatási intézmény fenntartója, vezetője nem köthet megállapodást, ha **az iskola-egészségügyi szolgálat** szakvéleménye szerint az árukínálat nem felel meg az előzőekben meghatározott ajánlásoknak, kivéve, ha az iskolai szülői szervezet, közösség a megállapodás megkötését támogatja.

Az intézményben üzemelő étel-miszer-árusító üzlet (büfé) **nyitvatartási rendjének** és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához az intézmény vezetője beszerzi a fenntartó, az iskolai szülői szervezet, közösség és az iskolai **diákönkormányzat egyetértését**.

Az osztályfőnöki és a táplálkozással kapcsolatos **szaktárgyi tanítási órákon** (biológia, kémia, természetismeret) és más foglalkozásokon a pedagógusok kötelesek a téma egészségvédelmi aspektusait is bemutatni, feldolgozni.

3.2 Megvalósítási helyek

Tanórai foglalkozásokon

Egyes tantárgyaknak van csatlakozási pontja az egészségneveléssel, ezért fontos a tantárgyak, szaktanárok közötti folyamatos kapcsolat. A testi nevelés feladatait a testnevelési órák tanterve részletesen tartalmazza. Minden óra jellege és adott témaköre határozza meg, hogy milyen problémát milyen módszerekkel dolgozunk fel.

Tanórán kívüli foglalkozásokon

Napközis foglalkozásokon kiváló alkalom adódik a játékokra, a játékos feladatokra. Lehetőség nyílik az étkezési és napirendi szokások kialakítására.

- Délutáni szabadidős foglalkozásokon: sportesemények, programok, vetélkedők.
- Iskolán kívüli programként osztálykirándulásokon, gyalog- és kerékpártúrák szervezése.
- Sportrendezvények, kulturális programok, kirándulások, szabadidős rendezvények.
- Drog-prevenációs előadások alkalmanként.
- Környezetvédelmi napok.
- Papírgyűjtés.
- Előadások.
- Diáknapi rendezvények.

A programokba lehetőség szerint a szülőket is bevonjuk.

3.3 Módszerek

- Hagyományos ismeretátadás tanári magyarázattal.
- Kérdés-felelet típusú feladat-feldolgozás.
- Szerep- és szituációs játékok.
- Gyűjtőmunka.
- Csoport- vagy egyéni munka.
- Összehasonlítás.
- Problémakiszűrés.
- Audiovizuális módszerek alkalmazása.
- Informatikai lehetőségek kihasználása.

3.4 Erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok: az iskola minden tanárának feladata, hogy magatartásával, életvitelével, gondosságával, munkájával minden szempontból – így természetesen az egészségnevelés szempontjából is – példaértékű legyen a tanulók számára.

Gondoskodniuk kell arról, hogy az iskolai környezet biztosítsa számukra az egészséges testi, lelki és szociális fejlődést. Pl. osztálytermek berendezése, ülésrend, a tanulók egészségi állapota, napi munkarend – melyben kiemelt szerepe van a mozgásigény helyes levezetésének, helyes testtartás.

Diákok: az osztályközösségben a tanulók vigyázzanak a saját és társaik egészségére, a tisztaságra, higiénára, és figyelmeztessék társaikat az egészségnevelési szempontból is kulturált magatartásra.

Szülők: az egészségnevelés területén is nélkülözhetetlen a szülők, a családi háttér és az iskola együttműködése. A családban elsajátított viselkedési formákat, ismereteket hozzák magukkal a tanulók az iskolába, tehát nélkülözhetetlen a két szféra – szülők és tanárok – együttműködése. Minden programunkhoz szükséges a családok erkölcsi-fizikai támogatása, míg egyes esetekben anyagi hozzájárulást is kérünk.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak: az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei az egészségnevelési programunknak.

Iskolai büfé: a mindenkori törvényességi szabályok betartása mellett üzemelhet. Fontosnak tartjuk, hogy a büfé menüjében megtalálhatók legyenek az egészséges életmódhoz szükséges élelmiszerek, pl. tejtermékek, gyümölcsök, teljes kiőrlésű termékek.

Egészséges étkezéssel kapcsolatos pályázatokon való lehetőség szerinti részvétel. (pl. iskolagyümölcs program, iskolatej program).

Iskolagyümölcs program:

A program keretében az általános iskolákban elsőől a negyedik osztályig minden kisdíák kap naponta egy almát. Ezzel nem csak az a cél, hogy azoknak a családoknak segítsünk, akik nem igazán tudják megvenni a gyümölcsöt, hanem az is, hogy a gyerekek étkezési szokásait átfarmáljuk. Segítünk megismertetni a gyerekekkel az egészséges táplálkozás előnyeit, megismertetjük velük a magyar föld termékeit.

Iskolatej program:

Az iskolatej programot az EU azzal a céllal hozta létre, hogy az iskolatej biztosításával egészséges termékekkel lássa el a gyerekeket, és hozzá járuljon az egészséges táplálkozási szokások kialakításához, egészségi állapotuk és életminőségük javulásához.

3.5 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása az Nkt. és a hatályos EMMI rendeletben foglaltak érvényesítésével tanítási órákon (a Testnevelés és sport kerettanterv megvalósításával), tanórán kívüli rendezvények/versenyek lebonyolításával történik és ezen túl az intézmény biztosítja tanulóinak a külső sportegyesületekben való rendszeres sportolás lehetőségét.

Heti 5 testnevelés órát tartunk minden évfolyamon. Heti három testnevelés órán történő részvétel kötelező azoknak a tanítványainknak, akik heti rendszerességgel igazoltan sportolnak az iskolai diáksportkörben vagy valamely iskolán kívüli sportkörben. Egyénileg követjük minden olyan tanítványunk iskolai sportkörben vagy külső szakosztályban történő rendszeres sportolását, amennyiben a rendszeresség megszakad, azonnali hatállyal visszaléptetjük a heti öt órás rendszerbe.

Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások

Szerves részét képezik a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének. Ezek a foglalkozások igazodnak a tanulók és a szülők igényeihez, anyagi hátteréhez.

Ide tartozó programok:

- kirándulások,

- nyári táborok,
- Határtalanul! program.

3.6 A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése

A nevelési-oktatási intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az iskola kiemelt figyelmet fordít a magatartási függőség és a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a nevelési-oktatási intézményben megjelenő bántalmazás és agresszió megelőzésére, továbbá a gyógyult szenvedélybeteg és bántalmazott tanulók beilleszkedésének elősegítésére, ennek során indokolt esetben együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal.

A fenti nevelési elemek konkrét megjelenítése osztályfőnöki órákon, közösségi és más rendezvények előkészítése során a pedagógusok kötelező feladatát képezi.

Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

A balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás feladatrendszerét

- a szaktárgyi (elméleti és gyakorlati) tanítási órákon az adott kerettantervben foglaltak érvényesítésével és tanórán kívüli foglalkozásokon, megfelelően dokumentált módon, illetve
- a Nevelési program 11. fejezetében bemutatott részletes tervben rögzített konkrét (ismeretátadó, gyakorló és ellenőrző/értékelő) feladatok teljesítésével kell megvalósítani

A személyi higiéné biztosítása, megőrzése és fejlesztése terén adódó feladatok az alábbi szervezeti keretekben és tartalommal tervezhetők:

- osztályfőnöki nevelési terv, tanmenet szerint a nemenkénti differenciálást is megvalósítva,
- szaktárgyi (biológia, kémia, természetismeret, stb.) tanítási órák tananyag-kiegészítése, illetve kapcsolódó rendezvényeken (pl.: kiállítás, bemutató, népszerűsítő előadás, stb.) való részvétel az aktuális témával összefüggésben,
- külső szakemberek eseti meghívása egy-egy téma igényesebb feldolgozása érdekében,
- osztály- és iskolai szintű projektek, vetélkedők lebonyolítása.

3.7 Az egészségfejlesztési terv további előírásai

- Az iskola saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, az intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy a tanulók részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.
- Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.
- Az intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

- Ha az intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.
- Az intézményben, valamint az intézményen kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó termék, továbbá alkohol- és dohánytermék nem forgalmazható és nem fogyasztható.
- Az iskola SZMSZ-ében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a tanulóknak az iskolában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

Iskolán kívüli kapcsolatok

- Iskolai egészségügyi szolgálat: iskolaorvos, védőnő, fogorvos. A tanulók rendszeres egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálata. Osztályfőnöki órák keretében egészségügyi és higiéniai előadások tartása.
- gyermekjóléti szolgálat,
- nevelési tanácsadók,
- családsegítők, családgondozási hálózat,
- rendőrség,
- DÖK,
- tanárok és szülők harmonikus együttműködése.

Az intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi:

- az intézményben dolgozó iskolapszichológus, vagy
- az iskola-egészségügyi szolgálat.

véleményét.

3.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják: 1-4 osztályban környezetismeret tantárgy keretében az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan valósítjuk meg.

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségre vonatkozó fogalmak, ismérvek:

A közösség: az együttműködés legmagasabb rendű formája, nagyfokú öntevékenységet és innovációt feltételez.

A közösség általános ismérvei:

- közös bibliai értékrend,
- közös érdek,
- közös célok és döntések,
- közös erőfeszítések,

Közösségfejlesztés: értékteremtő közösségek létrehozása és fejlesztésére irányuló tudatos tevékenység.

A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek.

Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.

Az SNI, HH és HHH tanulók beilleszkedésének segítése, és a másság elfogadása a tanulói közösségben.

A közösségi nevelés lényege: a tevékeny közösség nevelőerejének tudatos, szakszerű kiaknázása, keresztyén értékek erősítése az egyéni fejlődés érdekében.

A közösségi nevelés változatai:

- csoportokban nevelés,
- társas kapcsolatok alakítása,
- közösségi érzés fejlesztése,
- közösségi tevékenységekben való részvétel.

Iskolai közösségfejlesztési programunk kialakítása a fent elsorolt ismérvek figyelembevételével történt.

Gyülekezeti életbe való bekapcsolódás

Általános alapelvek:

Az iskola a szocializációs folyamat egyik legfontosabb színtere. Tanulóink beilleszkedési, normakövetési tapasztalatai meghatározóak lesznek későbbi életükben.

Munkájuk, családi életük, baráti tapasztalataik során szembesülniük kell mások eltérő véleményével és döntéseivel. Alkalmanként el kell fogadniuk a rájuk nézve kedvezőtlen közösségi döntéseket is. Ezért a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatoknak az egész iskolai életet át kell hatniuk.

Milyen közösségeket akarunk fejleszteni? Mindazon iskolai közösségeket (gyermek és felnőtt közösségeket egyaránt), amelyek tevékenységük, munkájuk során hatással vannak egymásra és a tanulók közösségére:

- osztályközösségeket,
- évfolyamközösségeket,
- az osztályfőnökök közösségét,
- az egy osztályban tanító nevelők közösségét,
- szakmai munkaközösségeket,
- a diákönkormányzat szervezeti formáját,
- az iskolában dolgozó munkatársak közösségét (nem pedagógusok),
- indirekt módon a családok, mint közösségek fejlesztését (mint a szocializáció elsődleges szintjét),
- szülői közösségeket az osztályokon belül.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- Csoportmunka módszerének alkalmazása.
- Párosmunka.
- Egymás munkájának kiegészítése, segítségnyújtás.
- Önismereti játékok alkalmazása.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- Versenyekre való közös felkészülés.
- Egészséges csapatszellem, versenyszellem kialakítása sportfoglalkozásokon.
- Közös játékélmény.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- A gyermekek érdekeit képviselik és megfelelően közvetítik az iskolavezetés felé.
- A gyermekközösség számára megfelelő programok szervezése, pl.: kézművesnap, farsang, gyermeknap, hulladékgyűjtés.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- A közös kirándulások szervezése.
- Sportprogramok szervezése, városi sportprogramokon való részvétel.
- Kulturális programok szervezése, pl. könyvtárlátogatás, kiállítások megtekintése, múzeum látogatása.
- Hagyományőrző programok szervezése a helyi adottságok alapján.

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

5.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- tanítási órák, tanulók hiányzásainak dokumentálása,
- napló (digitális napló) vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

5.2 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

6.1 A tehetséggondozás, a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A képességek, a tehetség kibontakoztatásának a teljes tanulócsoporttal együtt végzett formái különféle mértékben veszik figyelembe a csoporttal együtt dolgozó kiemelkedő adottságú növendékek igényeit (differenciált oktatás): mód van arra, hogy a csoporton belül mennyiségi (több megoldandó feladat) vagy minőségi (bonyolultabb feladattípusok) többletkövetelményeket támasszunk. Ha ragaszkodunk a tanterv diktálta anyag-feldolgozási tempóhoz, akkor a kiemelkedő diákok a feldolgozás mélységében, alaposságában nyújthatnak többletet (kiselőadások, házi dolgozat). A tehetséggondozás kiemelkedő területe a tanulmányi versenyekre fölkészítő foglalkozások.

6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Szükség van a hiányosságok gondos fölmérésére. A fölmerülő igények, illetve hiányosságok mértékének megfelelően el kell dönten, hogy a megoldásra elegendő-e a biztosított tantárgyi óraszám intenzív kihasználása, vagy a hátrányok eltüntetéséhez külön foglalkozásra van szükség. Minden egyes tanuló esetében mérlegelni, és ha mód van rá, kezelni kell a tanulási kudarc veszélyének érzelmi, mentális vagy szociális okait.

6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A párhuzamos személyiség- és közösségfejlesztő nevelőmunka egyik különleges területe a különféle születési vagy szociális okokból beilleszkedési és magatartási zavarokkal küszködő diákoknak a közösségbe, tanulócsoportba való integrálása.

Bár e tevékenységek lényege az egyediség, néhány jellemző munkatípust mindenképpen ki kell emelni. A tevékenységek egyik fajtája ismét a csoportmunkába ágyazódó differenciálás: a zavar súlyosságától függően alkalmazható olyan eljárás, mely egy-egy feladat megoldásában észrevétlenül az integrálandó személy(ek)nek megfelelő oktatási eszközöket részesíti előnyben. Ehhez hasonló, ha a tanítandó ismeretet nemcsak értelmi, hanem érzelmi oldalról is megközelítjük.

Nehezebb esetekben indokolttá válik a csoporttal párhuzamos egyéni foglalkozás és az ehhez csatlakozó egyéni értékelés.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek kezelését szolgáló nevelőtevékenységek másik fajtája egyéni jellegű: az egyes tanulók iránt tanúsított figyelem legegyszerűbb – sokszor váratlanul hatékony – kinyilvánítási módja a személyes beszélgetés. Ezt indokolt esetben kiegészítheti a háttérközösségek, a család megismerése. A főtárt problémák kezelésének harmadik útja az iskola egyházi, keresztyén mivoltából adódik: a Szentírás segítségét igénybe vevő lelkipásztori munka. Megjegyzendő, hogy az egyszemélyes nevelőmunka eredményességének előfeltétele a diák bizalma és a nevelő alapos pszichológiai, katechetikai fölkészültsége.

A beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő tanulók segítésében, támogatásában aktívan részt vesz az iskola - fejlesztő pedagógusa, aki a nevelési tanácsadó munkatársaival folyamatos kapcsolatban van. Munkáját segíti a hátrányos helyzetű és a fogyatékkal élő tanulók gondozásában gazdag ismeretekkel rendelkező - ifjúsági védőnői szakképesítésű- iskolai védőnő.

A HH és HHH, valamint SNI-s tanulókról nyilvántartást készítünk az alábbiak alapján:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,

- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

SNI tanuló: szakértői bizottság által sajátos nevelési igényű gyermek.

6.4 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az ifjúságvédelem fontos területe a társadalom szociális problémáival való együttélés előkészítése, illetve az e téren fölmerülő problémák kezelése. E tekintetben az iskolai ifjúságvédelmi felelős munkatársainak tekintendők azok a szaktanárkollégák is, akiknek szakterületébe a „társadalom- és emberismeret” – tantervi modul anyagát beépítették. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős számon tartja mindazokat az iskolai diákokat, akik hátrányos, kedvezőtlen anyagi, szociális vagy egészségügyi körülmények, illetve súlyos állandó, vagy váratlanul föllépő családi gondok között, vagy ezekkel kapcsolatos veszélyhelyzetben élnek.

A szociális hátrányok enyhítéséhez a hátrányban élőknek a csoport többi tagja közé történő problémamentes beilleszkedése (integrálódása) vezet. Ez igényli egyfelől a csoporttagok, mint közösség szemléletének alakítását, másfelől a hátrányban élő(k) gátlásainak szeretettel végzett föloldását. A munka jelentős része az osztályfőnökökre marad, de az integrálás feladatában komoly szerepet kaphatnak az érdeklődés alapján szerveződött szakkörök, a különféle művészeti foglalkozások és a sporttevékenységek (elsősorban a csapatjátékok) vezetői. Az ő munkájuk egyszerre függ össze a tehetséggondozással, a tanulási kudarcnak kitett diákok fölzárkóztatásával és az ifjúságvédelemmel.

Az iskola-egészségügyi szolgálat feladatának része a tanulók testi fejlettségének, egészségének ellenőrzése mellett a pszichomotoros, mentális és szociális fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, a krónikus betegséggel, tanulási magatartási, viselkedési zavarokkal, illetve bármilyen hátrányos helyzettel küzdők életvitelének segítése. Az egészségügyi, illetve szociális helyzet miatt fokozott gondozást igénylő tanulókról nyilvántartást készít és jelenti évente az ÁNTSZ-nek és az Országos Módszertani Központnak. Az iskola-egészségügyi szolgálat munkáját a hatályos jogszabályok, etikai normák, személyiségi-, betegjogi, adatvédelmi és titoktartási szabályok betartása mellett végzi.

6.5 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolai gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Ezt a feladatot az alábbi rendszer szerint végezzük:

- Az ifjúságvédelmi felelős munkája során személyes, közvetlen kapcsolatot tart a diákokkal, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, folyamatosan konzultál az érintett osztályfőnökökkel, szaktanárokkal.
- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, és az osztályban tanító tanárok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- az osztályfőnököket tájékoztatja arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,

- az iskolában tájékoztatja a pedagógusokat a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézményekről (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, stb.) címéről, illetve telefonszámáról,
- az iskola nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési program segítése a védőnő segítségével.

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében az osztályfőnökök feladatai különösen:

- évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
- a gyerekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra
- kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
- információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
- a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal és az ifjúságvédelmi felelőssel.

6.6 Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

A sajátos nevelési igény kifejezi:

a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását; az iskolai tanuláshoz szükséges képességek átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét; az SNI-igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő, fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

Meghatározó alapelvek:

Fejlődéselv: figyelembe veszi az iskoláskort jellemző biológiai, pszichológiai és szociális fejlődést.

A szakaszosság elve az ismétlődésekre hívja fel a figyelmet, amely egyre magasabb szintű követelmények vagy célok érdekében történik. Az SNI-tanulóknál az egyes szakaszokat még apróbb szakaszokra, lépésekre érdemes bontani az egyéni képességek függvényében.

A megszilárdítás elve biztosítja azokat a személyiségre jellemző, fokozatosan megszilárduló tulajdonságokat, amelyek az aktivitás folyamatát és az egyes tevékenységeket meghatározzák. Bizonyos SNI-tanulóknál az érési folyamat lassúbb, sőt meg is rekedhet. A pozitívumok figyelembevételének elve lehetővé teszi a kedvező személyiségjellemzők kiemelését, az erősségek hangsúlyozását, a helyes önértékelés, önbizalom kialakulását. Az SNI-tanulóknál életbevágóan fontos elv, hiszen minden fejlesztés az egyénben meglévő pozitívumokra tud építeni.

A támogatás elve azt hangsúlyozza, hogy nem a felelősséget kell átvállalni a tanulótól, hanem alternatívákat kínálni számára, és képessé tenni őt a helyes választásra. Az SNI-tanulók az akadályozottság miatt még nagyobb támogatást igényelnek, és minden tanulót azon a ponton kell megsegíteni, ahol éppen megrekedt, ahol éppen tart. Fontos szerepet tölt be a sokoldalú megsegítés, aktiválás, motiválás, a konkrétumtól az elvont felé haladás elve. A pályaválasztásnál is figyelembe kell venni az SNI-gyermekek eleve korlátozott lehetőségeit. Támogatásuk érdekében nélkülözhetetlen a csoportmunka.

A habilitáció: képessé tétel vagy alkalmassá tétel – egyaránt vonatkozik a többségi tantervvvel és az SNI-tanulók tantervével haladó gyermekekre. Gyógypedagógiai értelmezés szerint a habilitáció a veleszületett ok, fejlődési rendellenesség vagy betegség miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyekre irányul. Olyan szervezett tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető.

A rehabilitáció: helyreállítás, visszaállítás; tágabb értelemben minden olyan szervezett társadalmi tevékenység, amely az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került személyek társadalmi újra beilleszkedését (integrációját) segíti elő.

A sajátos nevelési igényű tanulóknak sérülésük következtében sajátos a személyiségfejlődése. Ha ezt a sajátos személyiségfejlődést súlyosbítja a kommunikációs nehézség is, a sérült személy az élet minden területén akadályozottá válhat. Ezért kiemelt jelentőségű a kompetenciaterületek fejlesztése olyan komplex módon, hogy az az egész tanulási folyamatot áthassa, minden kompetenciaterületen megjelenjen.

Általános pedagógiai alapelvek

Pedagógusszerep támogató, segítő jellege

A hagyományos tananyag-közvetítést felváltja a tanulási folyamat irányítása, segítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni, speciális tanulási útjának biztosítását ez teszi leginkább lehetővé.

A képesség- és személyiségfejlesztés harmóniája

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében különösen hangsúlyos. A szociális, érzelmi, társadalmi kompetenciák fejlesztése sok esetben elsődlegesebb szerepű a kognitív képességek fejlesztésénél.

Differenciálás, esélyegyenlőség

A sajátos nevelési igényű tanulók speciális nevelési szükségleteinek figyelembevétele a differenciálás egyik alapja az együttnevelés során. Az esélyegyenlőség megteremtése a sérülés fajtájának, súlyosságának megfelelő differenciálással érhető el.

Gyakorlatközpontúság

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása során a gyakorlatközpontúságnak a sérülés fajtájától függően más hangsúllyal kell szerepelnie.

Motiváló tanulási környezet

Sajátos nevelési igényű gyermekeknek más lehet motiváló hatású, mint a többieknek, ezért mindig minden körülményt figyelembe véve történjen a motiváló eljárás (eljárások) kiválasztása.

Tevékenység-központúság

Minden sérülési típusnál kiemelt jelentőségű. A sajátos nevelési igényű tanulók ismeretszerzése, feldolgozása a fogyatékoság típusától, súlyosságától és a tananyagtól függően zavart lehet. Ezért tevékenységgel, sok érzékszervet bevonva történjen a tanítás.

Tantárgyi integráció

A hatékony szövegértési-szövegalkotási kompetencia, a szociális képességek, a személyiségfejlesztés elképzelhetetlen tantárgyi integráció nélkül az együttnevelésben. Általános érvényűnek tekinthetjük, hogy a szövegértés-szövegalkotás szintje befolyásolja a többi műveltségterület tanítását, a szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztése ezért minden műveltségterület feladata. Mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik. A terv elkészítését mindig mérés előzi meg. A megfelelő mérő eljárás és ennek eredményei alapján készült fejlesztési terv kidolgozása a gyógypedagógus feladata.

6.7 A tanulásszervezés

Az integráló osztályokban elkerülhetetlen a differenciálás, vagyis az osztályon belül különböző szinteken, időleges és változó összetételben dolgozó csoportok létrehozásával folyjon a munka. A differenciálásnál

- az egyes tanulók elé különböző célokat tűzünk ki;
- az ismereteket különböző mélységben és terjedelemben tesszük hozzáférhetővé számukra;
- a verbális információhordozók mellett/helyett más érzéketi csatornákat is működésbe hozunk;
- egyénhez igazítjuk a tanulási folyamat szerkezetét, tempóját, eszközeit; figyelembe vesszük a különböző tanulási stílusokat és szokásokat;
- a gyakorlás, az alkalmazás helyzetét minél életközeli formákban alakítjuk ki;
- az elsajátított tudás ellenőrzéséhez különböző szintű lehetőségeket, tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, amelynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

Feltételek:

Az SNI-tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség), az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak egyes SNI-tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését oktatását a 32/2012 (X.8) EMMI rendelet 2. számú mellékleteként kiadott sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 120. § (4) A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az Nkt. 48.§ (e) bekezdésében meghatározottan túl az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Intézményünk diákönkormányzata alulról építkező közösségi szervezet, melynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi tevékenységre kiterjed. Legfontosabb feladatának egyrészt – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – az iskolai közösségi élet szervezését, annak mind színvonalasabb segítését, másrészt a diákok érdekeinek képviselését tartja. A sikeres működés alapja a közös vélemények, szándékok párbeszédre alapuló egyeztetése. A DÖK lehetőséget ad ahhoz, hogy a diákok megismerhessék jogait, lehetőségeiket, és magukat a megfelelő fórumon képviseljék.

- Az osztályok titkárai és azok helyettesei alkotják az iskola tanulóinak érdekképviselői szervét.
- A testület háromtagú elnökséget és – közülük – elnököt választ tagjaiból.
- A saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt kikéri a nevelőtestület véleményét.
- Működését segítő tanár koordinálja, akit – a nevelőtestület és a diákönkormányzat vezetőségének egyetértésével – az igazgató bíz meg.
- Működési rendjét saját szervezeti és működési szabályzatban rendezi.
- Mielőtt a nevelőtestület a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdésekben döntést hozna, kikéri a diákönkormányzat egyetértését. Ennek érdekében ezekre a nevelőtestületi értekezletekre meghívást kap a diákönkormányzat elnöke is.
- A diákönkormányzat jogainak gyakorlásáról, anyagi támogatásáról az igazgató gondoskodik, biztosítja a működéséhez szükséges feltételeket.
- A diákönkormányzat az éves munkatervét az intézményi munkaterv figyelembe vételével állítja össze.

A diákönkormányzat véleményét – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni:

- az iskola Pedagógia programjának, az intézményi SzMSz-ének, Háziarendjének elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős. A jogszabály által meghatározott véleményeztetésen felül az intézmény nem határoz meg olyan ügyeket, amelyekben a döntés előtt kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.

Egyéb rendezvények

Az iskola bármely tanulócsoportja, közössége vagy diákszervezete egyéb, nem rendszeres rendezvényt is tarthat (klubdélután, osztály és iskola közösségi programok stb.) az iskola épületében. Az ilyen jellegű rendezvényeket engedélyeztetés céljából be kell jelenteni az iskola igazgatójának és az engedélyezett összejövetelel biztosítani kell a tanári felügyeletet, illetve részvételt. Az iskolai közösségek vagy azok kisebb csoportjai szervezhetnek kiállítás- színház- vagy koncertlátogatást is. Ilyen esetben az iskolai fegyelem és viselkedés szabályai az iskola falain kívül is kötelezik a programban résztvevő diákokat és tanárokat.

8. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

8.1 A partnerkapcsolatok irányítása

A partnerkapcsolatok irányítása összességében az intézményvezető feladata.

Az intézményvezető utasítása alapján a partnerkapcsolatok jellegének megfelelően további személyek is részt vesznek az irányításban.

A partnerkapcsolatokat egyértelműen az intézményvezető irányítja:

- a fenntartó és az Intézmény,
- az alkalmazottak és az Intézmény vonatkozásában.

Az Intézmény szülőkkal, tanulókkal való partnerkapcsolatának irányításában jelentős szerepet vállal:

- a pedagógus munkaközösség, valamint
- a pedagógus.

Az intézmény további intézménnyel való kapcsolattartásának irányításával megbízható valamely pedagógus is.

A partnerkapcsolatok irányítási tevékenység magában foglalja:

- a partnerek azonosítási folyamatát,
- a partnerkapcsolat sajátosságainak ismeretét,
- a partnerkapcsolat fejlesztési irányának meghatározását,
- a partnerkapcsolat fejlesztése érdekében teendő igényfelmérések rendszerének kialakítását és működtetését,
- a partnerek elégedettsége mérési feladatainak irányítását, szervezését,
- az igények megismerését, az elégedettség mérését, illetve az egyéb tájékoztatást segítő kommunikációs rendszer kidolgozását és működtetését.

8.2 A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés formái

Folyamatos kapcsolattartás szülő- pedagógus, pedagógus- szakember, szükség esetén szülő-szakember között. A pedagógus és a tanuló együttműködése alapvető és nélkülözhetetlen a továbblépéshez. Egyes esetekben (SNI, BTM) elmaradhatatlan a fejlődés és fejlesztés folyamatos írásbeli dokumentálása, annak egyeztetése szülővel, szakemberrel.

8.3 A partnerek azonosítása

Az Intézmény folyamatos feladatának tartja partnerei azonosítását. A partnerek azonosítása érdekében rendszeresen felülvizsgálja azokat, mely személyekkel, csoportokkal, intézményekkel jelentős kapcsolatban van.

Az eljárás célja minden tanévben felmérni a partnerek igényeit, elégedettségét és elégedetlenségét, valamint a mérési eredmények alapján elvégzi a szükséges beavatkozásokat.

Az eljárás magában foglalja: a partnerazonosítás frissítését a felmérés lebonyolítását, intézkedési terv készítését a beavatkozás ellenőrzését.

A mérés rendje:

Minden tanévkezdéskor az igazgató a helyettes közreműködésével megszervezi a minőségügyi eljárás lebonyolításáért felelős teamet. A team megbízása 1 tanévre szól, munkáját a megbízott irányítja.

Felmérés, elemzés

A felmérések lebonyolítását a team felelős tagjai szervezik. A beérkezett eredmények feldolgozása és elemzése team feladata. Az elemzésnek ki kell terjednie a különböző partnercsoportok véleményét egymással, az előző évek mérési eredményeivel ill. a Pedagógiai programmal való összehasonlításra is. Az eredményeket az Összefoglaló jelentés a partneri elégedettségvizsgálatról tartalmazza.

Az Intézmény partnerei a következők

- a fenntartó, Balmazújvárosi Református Egyházközség
- az Intézmény alkalmazottjai,
- az Intézmény tanulói,
- az Intézmény tanulóinak szülei,
- a város önkormányzata, intézményei,
- intézmények, melyek fogadják az Intézményben végzett tanulókat,
- Római Katolikus Plébánia
- Debreceni Pedagógiai Oktatási Központ,
- Református Pedagógiai Intézet
- nevelési tanácsadó,
- családsegítő szolgálat,
- iskolaorvos,
- védőnő.

8.4 A partnerek igényeinek nyomon követése

A partnerek igényeinek nyomon követése érdekében gondoskodni kell az igények megismeréséről, a megismert igények rendszerezéséről, értékeléséről, összesítéséről, elemzéséről.

A megismert igényekről - ha az csak szóbeli közlésből ismert - feljegyzést kell készíteni az igények dokumentálása céljából.

Az igényeket azok jellege alapján csoportosítani kell:

- az igénylők csoportja, valamint
- az igény tartalma szerint.

Kérdőíves felmérést adott területre vonatkozó igények felmérésére lehet összeállítani (pl.: nyelvtanulási igény, szakkör igény stb.).

A kérdőív annak jellegétől, céljától függően lehet anonim és nem anonim.

A kérdőíves igényfelmérés esetében gondoskodni kell

- a megfelelő kérdőívek elkészítéséről (figyelembe véve a kérdőív készítés és összeállítás általános szabályait),
- a kérdőívek begyűjtéséről,
- a kérdőívek kiértékeléséről,
- a kiértékelést követően az összesítésről,
- vizsgálni kell azt, hogy a jelzett igények:
- hogyan viszonyulnak az önkormányzat minőségirányítási programjához,
- hogyan illeszkednek az Intézmény minőség céljaihoz,
- mennyire reálisak, teljesíthetők rövid-, közép- és hosszútávon,
- milyen feladatokat kell ellátni ahhoz, hogy az igények teljesíthetők legyenek,
- teljesítése milyen költségvonzattal jár, a kiadások kifizetésére lesz-e fedezet stb.

Az igények összesítéséről, értékeléséről tájékoztatni kell az igényt benyújtó partnert, valamint valamennyi, további érdekeltet.

Az igényekkel kapcsolatos fenti feladatok ellátásáról feljegyzéseket kell készíteni.

8.5 A partnerek elégedettségének mérése

A partnerek elégedettségének mérése kiemelten fontos, legfőbb célja az, hogy a partnerek elégedettek legyenek az Intézmény működésével.

A partnerek elégedettsége különböző módon mérhető le:

Partnercsoport (partner)	A partner elégedettségének mérése	Rendszeresség
Fenntartó	- Fenntartó programjában foglaltak teljesítése érdekében történő elemzések, mérések.	szükség szerint
Az intézmény alkalmazottjai	- Kérdőíves elégedettség mérés, - Szóbeli vélemény kérés, - A tantestület által megfogalmazott elégedettség, - Dolgozói fluktuáció.	- Észrevételek, vélemények értékelése, indokolt esetben - Fluktuáció mutatójának mérése
Az intézmény tanulói	- Szóbeli vélemény kikérés, - Kérdőíves elégedettség mérés - Továbbtanulási szándék és felvételt nyert tanulók arányának mérése.	Kérdőívekkel szükség szerint
Az intézmény tanulóinak szülei	- Szóbeli vélemény kikérés, - Kérdőíves elégedettség felmérés.	Kérdőíves felmérés
Azok az intézmények, melyekből jönnek a leendő tanulók	- A gyermeket átadó intézmény vezetőjének észrevételei.	Kérdőíves felmérés

Azok az intézmények, melyekbe továbblépnek a végzős tanulók	- A gyermeket tovább oktató intézmény vezetőjének, valamint tantestületének észrevétele, - A gyermekek tanulmányi eredményei.	Kérdőíves felmérés szükség szerint
További intézmények	- Intézmények által jelzett szóbeli, írásbeli észrevételek.	- Alkalmanként.

8.6 Kommunikáció a partnerekkel

A partnerekkel való kommunikáció területén megkülönböztetünk:

- belső kommunikációt, valamint
- külső kommunikációt.

A belső kommunikáció során az Intézmény szabályozza azokat a folyamatokat, melyek a partnerekkel való kommunikációját meghatározzák:

- a hatékony napi működését,
- az információszükségletet és az informálandók körét,
- a kommunikációs kapcsolatokat,
- a kommunikációban érintettek feladatát, tevékenységét.

Kommunikáció a pedagógusokkal

Az iskola vezetősége szükség szerint vezetői értekezletet tart, amelyen megbeszéljük, értékeljük az elmúlt hét munkáját és a következő hét feladatait. Felelős az igazgató.

Kommunikáció a nem pedagógus dolgozókkal

Az igazgató a gazdasági vezető az iskolatitkár bevonásával munkaértekezletet tart. Felelős az igazgató.

Kommunikáció a diákokkal

A megbeszélések során felmerülteket, a tanulókat érintő ügyeket az osztályfőnökök továbbítják. Felelősök, az osztályfőnökök.

Az ellenőrző könyvbe (digitális napóba) az osztályfőnök írja be, a szülői értekezlet, fogadónap időpontját, dicséreteket, büntetéseket. Felelős az osztályfőnök.

Fogadóórák

Minden pedagógus hetente 1 óra fogadóórát tart. A távolmaradást indokolt esetben az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek engedélyezhetik előzetes kérelem alapján.

Szülői értekezlet

Minden évben legalább 2 alkalommal szülői értekezletet kell tartani szeptember és február hónapban.

Szülői szervezet

A kibővített iskolavezetés a szülői szervezet működési szabályzata alapján tartja a kapcsolatot. Felelős az igazgató és az szm. összekötő tanár.

Kommunikáció a fenntartóval, az igazgatótanáccsal

Az intézmény vezetője és a gazdasági vezető valamint a nevelőtestület képviselője tartja a rendszeres kapcsolatot.

A külső kommunikáció általában irányított kommunikáció, melynek során cél, az intézmény népszerűsítése, az eredmények, elért sikerek ismertetése.

A partnerekkel való kapcsolattartás rendjét szabályozza az SZMSZ és a házirend is.

A fenntartó és az intézmény kommunikációjának sajátosságai:

- szoros, rendszeres kapcsolatot kell tartani a programhoz kapcsolódva, mely kommunikáció Intézmény oldaláról történő irányítása az intézményvezető feladata,
- a költségvetési gazdálkodás során szoros kapcsolatot kell tartani, különös tekintettel a minőségcélok elérését célzó költségvetési tervezésre, a teljesített beszámoló és a megvalósuló célok értékelésére. A kommunikációban részt kell vennie az intézményvezetőnek, valamint a gazdasági vezetőnek.

A tanulókkal, tanulócsoportokkal való kommunikáció sajátosságai:

- a tanulókkal való kapcsolattartás rendjét az intézményvezető irányítása alapján közvetlenül az osztályfőnökök, pedagógusok biztosítják,
- az intézményvezető rendelheti el az iskola tanulóira, egyes tanulóközösségeire kiterjedő szóbeli felméréseket, írásbeli kérdőív kitöltéseket,

- az osztályfőnökök, tanárok saját szakmai, pedagógiai tevékenységük lemerésére, támogatására önállóan is kezdeményezhetnek kommunikációt,
- a diákönkormányzattal kapcsolatos kommunikáció keretében a diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja a diákokat a jogaik érvényesítésében,
- a diákönkormányzat döntéseit, javaslatait az intézményvezetés figyelembe veszi.

A szülőkkel való kommunikáció:

- a szülőkkel való kapcsolattartás a szülői szervezet révén az intézményvezető feladata,
- a szülői szervezet megkapjon minden olyan intézményi, központi jogszabályi és helyi szabályozási információt, melyek a tevékenységéhez szükségesek, a szülői szervezet döntéseit, javaslatait az intézményvezetés figyelembe vegye, felhasználja,
- a szülők a fogadóórákon szabadon teremthetnek kapcsolatot a pedagógusokkal,
- a szülői értekezleteken a pedagógus tájékoztatja a szülőket a gyermekek közösségét érintő fontosabb eseményekről, tevékenységekről, s lehetőséget ad arra, hogy a szülők a tanulóközösséggel kapcsolatban észrevételeket, javaslatokat tegyenek,
- nyílt napokon, illetve az iskola rendezvényein lehetőség van a további kapcsolatteremtésre, kommunikációra,
- a családlátogatások rendszere a pedagógusok számára ad lehetőséget arra, hogy személyes kapcsolatba kerüljenek a szülőkkel, megismerjék a gyermek életkörülményeit, s ezzel a szakmai pedagógiai feladatukat adott gyermek vonatkozásában jobb minőségben tudják ellátni.

A partnerintézményekkel való kommunikáció azzal az intézménnyel, amelyből a gyermekek érkeznek, s azzal az intézménnyel, amelyekben a gyermekek továbbtanulnak a következő sajátosságokat mutatják:

- folyamatos kapcsolatot kell tartani a fogadó intézmény gyermekekkel szembeni elvárásairól,
- gondoskodni kell visszajelzésekről, hogy a gyermekek mennyiben felnek meg az intézményi elvárásoknak, melyek azok a területek, melyekre a későbbiekben nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

8.7 Intézkedési terv

Az elemzések, értékelések alapján az iskola vezetősége meghatározza a szükséges fejlesztéseket, (iskolai és munkaközösségi szinten, amelyek a kitűzött pedagógiai célok megvalósításához vezetnek. Kitűzi a megvalósításra irányuló folyamatok lépéseit. Az intézkedési tervek célfeladatot, sikerkritériumot, humán erőforrást, valamint az ellenőrzés és a dokumentum készítés lépéseit tartalmazzák.

8.8 Elektronikus kapcsolattartás

Az intézmény a partnerkapcsolatai során kihasználja az internet adta lehetőséget. Honlapját rendszeresen aktualizálja. Az Intézmény honlapjának szerkesztésére az intézményvezető felelőst jelöl ki.

Az intézmény e-mail címei révén kapcsolatot tart partnereivel, továbbá lehetőséget ad arra, hogy a partnerek észrevételeket, javaslatokat fogalmazzanak meg. A beérkező javaslatokat, észrevételeket, esetleg kritikákat az intézmény megvizsgálja, a szükséges intézkedéseket megteszi.

9. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

9.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

9.2 A vizsgák típusai

A tanulmányok alatti vizsgák intézményünkben a következők lehetnek:

Osztályozó vizsga: a tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- tanulmányait magántanulóként folytatja,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- 250 tanóránál többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- egy adott tantárgyból az éves tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott.

A közoktatásról szóló törvény értelmében az igazgató a tanulót kérelmére- részben vagy egészben- felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha az egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.

A magántanulót az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról. Az igazgató döntését a megfelelő záradékkal ellátva fel kell tüntetni az osztálynaplóban, a törzskönyvben s a bizonyítványban.

Különbözeti vizsga: az iskolánkba belépő tanulóknak különbözeti vizsgát kell tennie idegen nyelv és 4. évfolyamtól kezdve hit- és erkölcstan tantárgyakból. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga: a tanulónak javítóvizsgán kell számot adni tudásáról, ha

- tanév végén elégtelen osztályzatot kapott (ha az elégtelen osztályzatok száma legfeljebb három, a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát),
- igazolatlanul távol maradt az osztályozó vagy különbözeti vizsgáról,
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII: 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák követelménye, az értékelés rendje

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a szaktanárok állapítják meg.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel:

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)

közölni kell.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 65. paragrafus (1-2).

9.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak követelményei a 2. sz. mellékletben találhatók.

10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

EMMI rendelet 20/2012. 22.§ (6)-ra hivatkozással a tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a 22.-§(4) szerint felsorolt iratokat kell mellékelni. Ha az iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az iskola típus változtatásával is jár, az átvételre, a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor. Ha a tanuló iskolát változtat további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére megszűnik.

Az átvételi követelményeket lásd a I/9. pontban.

Felvételi vizsga intézményünkben nincs.

11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegélynyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- 1-4 osztályban környezetismeret tantárgy keretében,
- az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan valósítjuk meg.

	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS HELYI TERVE
1. osztály	a mentők hívásának helyes módja
2. osztály	teendők közlekedési baleset esetén,
3. osztály	az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
4. osztály	a mentőszolgálat felépítése és működése;
5. osztály	rovarcsípések égési sérülések forrázás
6. osztály	mérgeзések légúti akadály vegyszer okozta sérülések szénmonoxid mérgeзés
7. osztály	savmarás égési sérülések vegyszer okozta sérülések forrázás
8. osztály	komplex újraélesztés artériás és ütőeres vérzés magasból esés

Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának szinterei

Tanórák keretében:

- balesetvédelmi oktatás,
- szakszerű, gyors segítségkérés,
- udvari játékok biztonságos, rendeltetésszerű használata,
- erdei iskola, osztálykirándulások előtti balesetvédelem, kullancsprevenció,
- nyári szünetre való felkészítés – nyári balesetek.

Tanórán kívüli lehetőségek:

- szakkörök,

- iskolai sportkör,
- osztálykirándulások,
- erdei iskola,
- kiállítások,
- könyvtári óra,
- témanapok témahetek világnapok országos akciók,
- helyi körzeti vetélkedők,
- előadások,
- egyházi rendezvények,
- mentőszolgálat munkája.

III. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése

51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. és 2. mellékletei:

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

A Református Pedagógiai Intézet állásfoglalásai:

1/2013. sz. állásfoglalás a MRE hittanoktatási kerettantervének a köznevelés tartalmi szabályozásába való illeszkedéséről (3. sz. melléklet)

A Református Pedagógiai Intézet az MRE Zsinata 243/2012. sz. határozatával kiadott, A Magyarországi Református Egyház hit- és erkölcsan kerettantere című dokumentumot az 51/2012. EMMI rendeletben értelmezett „a miniszter által jóváhagyott kerettanterv”-vel azonos jogi érvényű kerettantervként értelmezi eljárásrendjében, szakmai tanácsadói tevékenységében és a köznevelési tartalmak kialakítása során.

2/2013. sz. állásfoglalás a helyi tantervbe az erkölcsan és az etika tantárgyak helyett a hit- és erkölcsan tantárgy beépítéséről (4. sz. melléklet)

A Református Pedagógiai Intézet az 51/2012. EMMI rendelet mellékleteként a miniszter által kiadott kerettantervek helyi tantervvé átdolgozása kapcsán felkéri a rendeletben érintett református köznevelési intézményeket, hogy munkájuk során az MRE 1995. I. tv. 31. § értelmében, a kerettantervben az általános iskolára meghatározott erkölcsan tantárgy helyett a helyi tantervben hit- és erkölcsan tantárgyat építsenek be a pedagógiai programjukba,

- amelyet a történelmi egyházak közti megállapodás értelmében felekezeti jelleggel és a felekezetek közötti együttműködés keretében valósítanak meg,
- a református hit- és erkölcsan oktatás oktatására járó tanulók esetében az MRE Zsinata 243/2012. sz. határozatával kiadott A Magyarországi Református Egyház hit- és erkölcsan kerettantervének megfelelően.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1			
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettantere tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B változat
Matematika emelt	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal, figyelembe véve a Magyarországi Református Egyház közoktatási törvényének 31.§-t.

„Református közoktatási intézményben:

(1) A Nemzeti alaptanterv, illetve a kerettanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló jogszabályokban megfogalmazott hitoktatás tantárgy a hit- és erkölcsstan és az egyházi ének tantárgy keretében valósul meg. Ezen tantárgyak óraszámát nem vehető figyelembe a tanuló kötelező és választható óraszámának napi és heti összegzésekor.

(2) Az 1-13. évfolyamon a hit- és erkölcsstan tantárgy oktatása tanrendbe iktatottan, legalább heti 2 órában kötelező, azok nem pótolhatóak, illetve nem vonhatók össze áhítattal, vagy más közösségi alkalommal.

(3) Az egyházi ének tantárgy iskolatípusonként legalább két évig (négyévfolyamos középiskola esetén legalább egy évig) rendes tantárgyként, tanrendbe iktatottan heti 1 órában kötelező, más órával nem helyettesíthető és nem vonható össze.”

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Magyar nyelv		3	3	2
Magyar irodalom		4+1	3+1	4+1
Angol nyelv				2+1
Matematika	4	4+1	4+1	4+1
Sakkpalota	+1			
Hit- és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Egyházi ének	0	0	0	0+1
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25+1	25+1	25+1	27+2
Összes óraszám	26	26	25	29

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4
Magyar nyelv	2	2	2	2
Magyar irodalom	2	2+1	1+1	2
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	3 +1,5	3+1,5	3+1,5
Hit-és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Egyházi ének	+1			
Szabadon tervezett órakeret	1,5	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28+2	28+1	31+1	31+1
Összes óraszám	29,5	28,5	31,5	30,5

3. A választott kerettanterv feletti óraszám – NAT2020

Intézményünk az Nkt. 27. § (4) bekezdés alapján a tanulók és az osztályok időkeretének különbségét egyéb foglalkozások szervezésére és csoportbontására fordítja.

Az eredményesebb tanulás-tanítási folyamat szervezése érdekében csoportbontásban oktatjuk az idegen nyelvet és a digitális kultúra tantárgyat.

Az Nkt. 27. § (5) bekezdés alapján a szervezett egyéb foglalkozásokat a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók fejlesztésére, eredményes felkészítésre, differenciált fejlesztésre fordítjuk.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+0,5
Magyar nyelv		3	2	2
Magyar irodalom		4+1	3+1	3+0,5
Angol nyelv				2+1
Matematika	4	4+1	4+1	4+0,5
Sakkpalota	+1			
Hit- és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Egyházi ének	0	0+1	0+1	0
Szabadon tervezhető órakeret	2/2	2/2	2/2	2/2
Rendelkezésre álló órakeret	24+1	24+2	24+2	25+1
Összes óraszám	25	26	26	26

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+0,5	3+1	3+1
Magyar nyelv	2	2	2	2
Magyar irodalom	2	2+0,5	1+1	1+1
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4+0,5	3+1	3+1
Hit- és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház	+1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Hon- és népismeret		+1		
Szabadon tervezhető órakeret	1/1	2/2	2/2	2/2
Rendelkezésre álló órakeret	28+1	28+1	30+1	30+1
Összes óraszám	28	29	31	31

4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei, a tankönyvek térítésmentes igénybevételének biztosítása

A tankönyvek megrendelése és a tanév kezdetekor a tankönyvek kiosztása az iskolában történik.

A tankönyvek kiválasztásában a következő szempontok érvényesülnek:

A tankönyv

- szerepeljen a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben;
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez;
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen;
- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást;
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában;
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon;
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását;
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre;
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra;
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására;
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését;
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen;
- tetszetős, tartós kivitelű legyen;

Előnyben részesítjük azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

5. A NAT2020-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

5.1 Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig első-sorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: ké-szítsen fel

az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az ember körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészeket, írókat, költőket, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állam-polgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi

nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell se -gíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

5.2 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható, különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése:

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe,
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,
- mozgásigény kielégítésével, mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése,
- népi játékok alkalmazása a közösség fejlesztése érdekében,
- a kötelességtudat kialakítása,
- a fegyelem fejlesztése,
- a figyelem és a koncentráció képességének kialakítása,

- a helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása,
- a kreativitás kibontakoztatása,
- tanulási módszerek kialakítása.

5.3 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- bővítjük az önálló ismeretszerzéshez, önálló tanuláshoz szükséges technikákat,
- mozgásigény kielégítése, egészséges versenyszellem kialakítása,
- a drámapedagógia eszköztárának, népi játékoknak az alkalmazása a közösség fejlesztése érdekében,
- megfelelő motiváció biztosítása az eredmények elérése érdekében,
- optimális tanulásszervezés a teljesítmény növelésére,
- a fegyelem és figyelem megerősítése, a helyes magatartásformák rögzítése,
- a kreativitás fejlesztése,
- a helyes önértékelés kialakítása az önismeret alakításával,
- az egészséges életvitel kialakítása.

5.4 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet problémáinak kezelése, az együttműködés értékeinek tudatosítása,
- az önálló ismeretszerzés technikájának megerősítése, a biztos olvasás- és írástudás kialakításának függvényében; az ismeretek tapasztalati megalapozása,
- a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása,
- a kreativitás fejlesztése,
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés,
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a prepubertáskori viselkedési jegyek kezelése, a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozásával,
- a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének kialakítása.

5.5 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése,

- az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása,
- fektessen a tanuló hangsúlyt a pályaválasztásra, érezze és értse annak jelentőségét,
- az egészséges életvitel tudatosítása,
- az értelmi és az érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával,
- a kreativitás fejlesztése,
- fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és szervezési módokat,
- az együttműködés értékének tudatosítása, a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat a mentális képességek fejlesztésével, az önálló tanulás és önművelés alapozásával.

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

6. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben meghatározottak szerint szervezzük meg.

7. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban a tanuló megválaszthatja, hogy református vagy római katolikus hitoktatásban részesüljön. Ezt a belépő osztályok esetében beíratkozáskor mérjük fel.

Iskolánkban az alábbi tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök) közül lehet választani:

- rajz
- informatika
- futball
- asztalitenisz
- sakk
- aerobik
- idegen nyelv

Intézményünkben a pedagógusválasztás nem releváns.

8. Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből az iskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Intézményünk számára nem releváns.

9. A középszintű érettségi vizsgatárgyak érettségi vizsga témakörei

Intézményünk számára nem releváns.

10. A tanulótanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és a szorgalom minősítésének elvei

10.1 Alapelvek

A tanulók értékelése a pedagógiai munka egyik legfontosabb része. Az értékelés állandóan jelen van, áthatja az egész iskolai életet, szűken értelmezve pedig a tanulók teljesítményeit méri, ellenőrzi, ezáltal jelzést ad a további tennivalókra.

Az értékelés elsődleges céljai közül legfontosabbnak tartjuk a motiválást, a megerősítést, az önértékelés kialakítását. Az értékelés legtöbbször eszköz, nem cél.

Különbséget kell tenni az értékelés és minősítés között.

Az iskolai értékelési rendszer kiterjed a tanulók magatartására, szorgalmára, az ismeretek, készségek elsajátítási szintjére, a fejlődésre egy korábbi sinthez képest.

Az életkori sajátosságokkal változhat annak módja. A kisiskolás korban a motiváló hatás erősebb, később a követelményekhez való viszonyítás dominál.

A tanulók értékelése legyen tárgyilagos, és objektív, következetes és felelősségteljes, folyamatos és rendszeres, szakszerű, sokszínű és ösztönző hatású. Az értékelés tehát visszajelzés arra, mit kell javítanunk, a tanulók fejlesztésében

A helyes értékeléshez elengedhetetlenek a célok normatív megfogalmazásai, amit a helyi tanterv a minimum és optimum követelmények formájában tesz meg és amit a nevelők tanmeneteikben tovább konkretizálnak.

Az iskolai pedagógia munkában alkalmazzuk mind a diagnosztizáló, vagyis helyzetfeltáró értékelést, amely a tanítás-tanulási folyamat kezdetén képet ad az adott állapotról azzal a céllal, hogy a munkát szakszerűbben tervezzük.

A formatív értékelés a tanítási folyamatban motiváló, a folyamatot fejlesztő, a követelményekhez mért helyzetet jelzi, azok egyes részterületeire vonatkozó értékelési módszer.

A lezáró, minősítő, vagyis szummatív értékelés egy-egy hosszabb tanulási egység végén végezzük, globálisan próbálunk képet kapni a tanulók teljesítményéről, ezzel minősítünk is. Jellegzetes formái ennek a témazáró, a félévi és év végi bizonyítvány, a vizsga. Az értékelés objektivitása érdekében törekedni kell ezen forma szerepének növelésére.

Iskolánk alkalmazza mind a kritérium orientált, (követelményekhez viszonyított) mind a normára irányuló értékelési módokat (országos, vagy nagyobb területen végzett eredményekhez viszonyított).

Kiemelkedő teljesítmények esetén a tanulókat írásbeli dicséretben részesítjük.

A nevelők az érdemjegyen kívül a motiválásra, az értékelés sokszínűsége és folyamatossága jegyében más értékelési rendszert is alkalmazhatnak, ezt azonban az érdemjegyeiktől és az összegző jellegű jegyeiktől elkülönülten kell nyilvántartani.

A nevelők a saját értékelési rendszerükről kötelesek tájékoztatást adni a szülőknek, tanulóknak.

Csak azt minősítsük, amit megtanítottunk és csak akkor, ha a tanuló rendelkezik az otthoni felkészüléséhez írásos anyaggal.

Az ellenőrzők és naplók azonosságát rendszeresen ellenőrizni kell. Ezért az osztályfőnök felelős, a pótlásokat a szaktanár végzi el.

A tanulók értékelésének módszerei, helye a pedagógiai folyamatokban.

A tanulók értékelésének általános módszereit alkalmazzuk, amelyek a különböző tantárgyak sajátosságaihoz alkalmazkodva lehetnek.

Szóbeli feleletek amelyek célja az előző tanórákon feldolgozottak számonkérése, és osztályzattal történő értékelése.

Írásbeli feladatok megoldásának osztályzattal történő értékelése.

Témazáró dolgozatok, amelyek egy-egy tanulási egység végén adnak összegzést a tanulók követelményekhez képesti tudásszintjéről.

Gyakorlati tevékenység és annak eredményeinek értékelése, amely egyes tantárgyaknál az értékelés lényege (rajz, technika, testnevelés) de lehet akár kísérlet, mérés vagy gyakorlati tevékenység egyes műveleteiben elért jártasság értékelése is.

10.2 Az értékelés formái

	1. évfolyam	2. évfolyam	3-8. évfolyam
évközben	négyszintű szöveges értékelés	érdemjegy	érdemjegy
félévkor	szöveges értékelés	négyszintű szöveges értékelés	osztályzat
év végén	szöveges értékelés	osztályzat	osztályzat

Az értékelés számos egyéb módon is kifejezhető: metakommunikációs jelzésekkel, szóbeli vagy írásbeli véleménnyel, pontozással, százalékértékkel, szimbólumokkal, tárgyakkal, a felsoroltak kombinációval stb.

	1-2. évf.	3-4. évf.	5-8. évf.
tantárgyi dicséret	✗	✓	✓
nevelőtestületi dicséret	✗	✗	✓ legalább 5 tantárgyi dicséret. legalább jó magatartás és példás szorgalom esetén adható

Beszámít az értékelésbe általában:

a munkavégzés rendezettsége; a munkafegyelem; a felszerelés; a házi feladat megléte; az odafigyelés és összpontosítás; az önállóság; a segítségkérés és adás; az együttműködés; az érdeklődés; az aktivitás; a munkatempó; a hatékonyság stb.

A szöveges értékelés konvertálása, numerikus értékeléssé (irányadó):

A tanulócsoporthoz teljesítményének, tudásszintjének színvonalát figyelembe véve, illetve a feladatsorok nehézségét tekintetbe véve az arányok tantárgyanként, változhatnak.

Iskolánk százalécai	Kapott osztályzat
91-100%	5
76-90%	4
51-75%	3
34-50%	2
0-33%	1

10.3 A tanulók minősítése numerikus módon:

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Minimális érdemjegyek száma:

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjegy.
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjegy.

Az értékelés legyen folyamatos.

A tanulók értékelése félév végi és tanév végi osztályzatokkal:

- A tanév végi minősítő osztályzat jeles akkor, ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes, pontosan szabatosan fogalmaz, ki tudja fejezni a lényeget, tud önállóan és összefüggően beszélni. A tanév közben kapott érdemjegyeinek átlaga is ezt tükrözi.
- Dicséretet kap akkor, ha a tanuló a tantervi követelményeken felül teljesít, ismeretei, tudása meghaladják azt, tanulmányi versenyeken egyéb megmérettetésekben bizonyította tudását, tanév közben jellemzően csak ötös érdemjegyekkel rendelkezik.
- Jó a minősítés akkor, ha a tantervi követelményeket megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.

- Közepes az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tesz eleget, ismeretei hiányosak, önálló munkára, önálló szóbeli kifejtésre csak nevelői segítséggel képes.
- Elégséges, ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik.
- Elégtelen, ha a tantervi minimális követelményeknek nem tesz eleget.

10.4 Vizsgák, mérések

A mérés értékelés a tanítási- tanulási folyamat hatékonyságának megállapítását szolgálja, ami történhet belső és külső értékeléssel.

Külső értékelési forma:

- az országos kompetenciamérés a 6. és a 8. évfolyamon.
- idegen nyelvi mérés a 6. és a 8. évfolyamon.

Belső értékelési forma:

Iskolánkban elemzést szolgáló méréseket végzünk a következő tantárgyakból:

Matematika

Félévkor	2., 5., 6.,
Év végén	1., 3., 4., 7.,

Magyar nyelv és irodalom

Értő olvasás	Félévkor	5., 6., 7.,
Helyesírás	Év végén	5., 6.,
Hangos olvasás	Félévkor	1., 5., 6.,
Hangos olvasás	Év végén	2., 3., 4.,
Nyelvtani ismeretek	Év végén	3., 4., 8.,

Idegen nyelv

Nyelvtani ismeretek	Év végén	5., 7.,
Lexikai minimum szint	Év végén	5., 7.,

Testnevelés

Az országosan alkalmazott szempontok szerint végezzük a méréseket, a köznevelésről szóló törvény 80. § (1) bekezdése alapján.

10.5 Magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A magatartás, szorgalom értékelésére iskolaközösségünk által elfogadott normákat alkalmazzuk. A magatartás érdemjegye az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezzék ki a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt (felelősségérzet, a közösség érdekében végzett tevékenység, viselkedés, hangnem, stb.). A szorgalom értékelése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezze ki a tanulmányi munkához való viszonyt (rendszeresség, pontosság, önállóság, kötelességtudat stb.).

A magatartás és szorgalom értékelésekor figyelembe vesszük a keresztény értékrend viselkedési normáinak betartását. A magatartás és szorgalom minősítésrendszerét az osztályfőnök a tanév elején ismerteti a tanulókkal és a szülőkkel. Az osztályfőnök és az osztály havonta értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát, a tapasztalatokról tájékoztatja a szülőket.

Félévkor és év végén a tanulók magatartás és szorgalom minősítését az osztályfőnök a és az osztályban tanító tanárok véleményének meghallgatásával állapítja meg.

10.6 A szorgalom értékelése

Szorgalmon értjük a tanuló

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását, aktivitását
- az ünnepeken és a gyülekezeti életben való részvételét.

Példás szorgalmú az a tanuló, aki

- Kötelességét kifogástalanul teljesíti, céltudatosan törekszik jobb eredmények elérésére,
- Képességeihez mértén iskolai tanórai munkáját és otthoni feladatait legjobban ellátja,
- Munkájában kitartó és a tőle elvárható legjobb eredményre törekszik,
- Pontos, esztétikailag is tetszetős, hiánytalan munkát igyekszik végezni,
- A tanítási órákon aktív, egyenletesen jó tanulmányi eredményt ér el,
- Az ünnepségeken és a gyülekezeti életben való önkéntes részvétel,
- Házi feladatait rendszeresen és gondosan készíti el,
- Taneszközei tiszták, hiánytalanok.

Jó a szorgalma annak, a tanulónak aki

- Képességeihez mértén jól dolgozik, de többre nem törekszik és ez lehetséges lenne,
- Iskolai munkáját és házi feladatait maradéktalanul levégzi, de ezekben előfordulnak hiányosságok,
- Képes lenne jobb teljesítményre nagyobb akaraterővel és szorgalommal,
- Többlétfeladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- Taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó a szorgalomú a tanuló akkor, ha

- A munkavégzés nem egyenletes, benne hullámvázás figyelhető meg, jó és hanyag munkák váltogatják egymást,
- Képességein alul teljesít, ami saját akarati tulajdonságainak eredménye,
- Esetenként nem készül az órára,
- Házi feladatait gyakran nem készíti el,
- Kötelességeire gyakran kell figyelmeztetni,
- Hiányosságait nem pótolja,
- Önálló munkájában figyelmetlen, tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik,
- Ünnepségeken, a hitéleti alkalmakon nem lehet rá biztonsággal számítani.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki

- Rendszeresen elmulasztja kötelességeit,

- Mélyen képességei alatt teljesít,
- Munkái gondatlanok, hanyagok,
- Félévkor vagy év végén elégtelen osztályzatot kapott,
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- A tanuláshoz nyújtott nevelői segítséget nem fogadja el.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte vagy megsértése szükséges. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőn vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírvének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

10.7 A tanulók magatartásának értékelése

Magatartáson értjük a tanuló

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartatását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkulturáját, önfegyelmét,
- a keresztény értékrendszer szabályainak betartását.

Példás magatartású az a tanuló, aki

- igazolatlan órája nincs,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, megrovása,
- a közösségért sokat tesz, aktív, kezdeményező, részt vesz a közösségi programokban,
- a házirend előírásait megtartja, másokat is erre ösztönöz,
- pozitív hatást gyakorol a közösségre,
- a felnőttekhez, társakhoz, a tárgyi környezethez kulturáltan viszonyul,

- munkáját legjobb tudása szerint végzi, igyekszik az iskola hírnevét öregbíteni,
- tanórán kívüli alkalmakkor is tudatosan fegyelmezett magatartás jellemzi,
- viselkedésére és külső megjelenésére a kulturáltság jellemző,
- felelősen beleszól az osztály életébe, szerepet vállal annak tevékenységében,
- a jó cél érdekében képes az együttműködésre, képes önmaga és mások reális értékeléséért.

Jó magatartású az a tanuló, aki

- igazolatlan órája nincs,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása,
- figyelembe veszi a közösség érdekeit és részt vesz annak tevékenységében,
- a házirend és iskolai viselkedés szabályait többnyire betartja,
- a közösségi munkában lehet számítani rá,
- fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő vele, ha igen csak kis mértékűek,
- bekapcsolódik a közösségi munkába, de nem kezdeményező,
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeren viselkedik,
- a rábízott feladatokat becsülettel elvégzi, feladatait a tőle várható módon teljesíti.

Változó magatartású az a tanuló, aki

- igazolatlanul mulasztott,
- osztályfőnöki intője van,
- az iskola házirendjét többszörösen megsérti,
- a közösségi munkában való részvétele hullámzó, aktivitása pillanatnyi kedélyállapotától függ,
- kifogásolható magatartása miatt fegyelmező intézkedésben részesült,
- magatartásával zavarja az órák vagy foglalkozások rendjét,
- tanórán, tanórán kívül fegyelmezetlenül viselkedik,
- előfordul, hogy társaival, felnőttekkel szemben durva, udvariatlan,
- a közösség és az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.

Rossz magatartású az a tanuló, aki

- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki figyelmeztetése vagy ennél magasabb fokozatú büntetése,

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- többször igazolatlanul mulaszt,
- fegyelmezetlen magatartásának következményei az egész közösséget sújtják, magatartása rossz példát jelent,
- tanáraival, társaival tiszteletlen durva,
- az iskola hírnevét rontja,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- közösségbe beilleszkedni nem tud, vagy azt bomlasztja,
- a súlyos cselekményekért kapott fegyelmező intézkedések nem vezetnek eredményre.

A magatartás elbrálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte vagy megsértése szükséges (kivételt képeznek az igazolatlan mulasztások és az írásbeli elmarasztalások).

10.8 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A házi feladat a tanuló tanórán megszerzett tudásának elmélyítésére szolgál, vagy a következő tanítási óra munkáját készíti elő. A házi feladat lehet szóbeli, írásbeli, gyűjtőmunka, vagy rajz.

Alapelv, hogy a házi feladat legyen rendszeres, ellenőrzött, gyakoroltató, ismeretet elmélyítő, szilárdító, alkotó munkára ösztönző, mennyiségileg megfelelő, hogy ne terhelje túl a diákokat.

A sikeres tanulói teljesítés érdekében fontos a tanári segítségnyújtás, a pontos feladatkielölés, egyértelmű utasítások adása.

Lényeges a feladat elvégzéséhez szükséges időtartam megállapítása, amelynek meghatározásához a tanulócsoportba tartozó diákok közül az átlagos képességű gyerek számára szükséges időt kell figyelembe venni.

A napi írásbeli és szóbeli házi feladat elkészítésének időtartama tantárgyanként ne haladja meg átlagosan a napi 30 percet. Az ennél hosszabb időt igénybe vevő feladatok elvégzésére legalább egy hetet kell a tanulónak biztosítani.

Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, melynek megoldására valamennyi tanuló képes.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok arányát az tantárgyak követelményei határozzák meg.

A házi feladat rendszeres ellenőrzése minden pedagógus feladata.

Meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül mulasztotta azt el.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok arányát a tantárgyak követelményei határozzák meg.

A legoptimálisabb órarend elkészítésével igyekszünk a tanulók terhelését egyenletessé tenni, hogy mindenki a képességeinek megfelelően készülhessen a tanórákra.

Hétvégére, hosszabb, több napos szünetekre az egyik óráról a másikkra adottnál ne legyen több házi feladat.

Iskolaotthonos formában tanuló tanulócsoportok számára hétköznapi nem adható írásbeli házi feladat.

10.9 A tanulók magasabb évfolyamra lépésének feltételei

22/2013 (III. 22.) EMMI rendelet 3.§. (2) bekezdése értelmében a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a 2-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott (a nevelőtestület javaslata alapján tehet osztályozó vizsgát),
- magántanuló volt.

11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

Tantárgy	Évfolyam	Csoportbontási szempontok
Hit- és erkölcsstan	1-8.	Református és más felekezetekhez (történelmi egyházak) való tartozás
Angol nyelv	4.	Névsor szerinti bontás.
Angol nyelv	5-8.	Képesség szerinti bontás.
Informatika	5-8.	Angol nyelvi csoportbontás szerint.

Egyéb foglalkozások szervezése

- A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételeket is figyelembe vesszük.
- Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.
- A foglalkozások megszervezéséről, az adott tanév tárgyfelosztásának elfogadásával a nevelőtestület dönt.

Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete

Évf.	Gyermek, tanuló heti óraszám a	Napközi	Óra+napk	angol	sakk	rajz	foci	inf.	röpl.	asztalit.	énekkar	diff. kép.	korrep	óra+napk+sza kk	marad t	Oszt. heti idők.
1	26	19	45	1	1							1	2	50	2	52
2	26	19	45	1	1		2					1	2	52	0	52
3	25	20	45	1			2					1	2	51	1	52
4	29	16	45			2	2	1				1	2	53	2	55
5	30	10,5	40,5		1	2	2	1				1	2	49,5	1,5	51
6	28,5	12	40,5				2	1	2			1	2	48,5	2,5	51
7	32	8,5	40,5				2	1		2	1	1	2	49,5	6,5	56
8	32	8,5	40,5	1			2	1				1	2	47,5	8,5	56

12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségének, kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön csekély a nemzetiségek száma, ezért külön nemzetiségi oktatást nem igényelnek.

13. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

13.1 A környezetneveléssel kapcsolatos elvek

„Teremté tehát Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfiúvá és asszonnyá teremté őket. És megáldá Isten őket, és monda nekik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.” (1 Móz 1:27-28)

A Biblia szerint Isten a teremtés során az emberre bízta a Földet és annak minden más teremtményét, hogy uralkodjon rajta. Ez az uralkodás azonban nem kizsákmányolást, hanem szeretetteljes gondoskodást jelent.

13.2 Alapvető elvek, értékek, célok:

- Az ökológiai gondolkodás kialakítása és fejlesztése.
- Segíteni az élő természet megmaradását.
- Érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt.
- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés.
- Tolerancia és segítő életmód.
- A közösségi felelősség felébresztése.
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.
- Az egészség és a környezet összefüggései.
- Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakítását, annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

13.3 Az iskola jövőképe környezeti nevelési szempontból

Szeretnénk, ha iskolánk belső környezetét az itt dolgozók, a tanulók és szüleik együtt alakítanák. Jó lenne, ha közvetlen környezetünk úgy válna egyre otthonosabbá és hangulatosabbá, hogy természetes anyagokat használunk, minél több zöld növényt találva a folyosókon és az udvaron is, figyelve az esztétikai szempontokra. Mindannyian odafigyelnénk az energia- és vízfelhasználásra, az előbb vázolt esztétikus külső megőrzésére. A kibocsátott

hulladék egyre kevesebb lenne. A személyes példákon és tapasztalatokon át tanítványainkat megérintené a környezet iránti gondoskodó szeretet, és ezt máshol is képviselni próbálnák.

A környezeti és egészségnevelés megvalósítása alapvetően az iskolai élet színterein történik, azonban, ha a körülmények megkívánják, kilépünk az iskola falai közül.

A programokhoz felhasználjuk a korábban kialakított, hagyományos eszköztárunkat, s ezt kiegészítjük új ismereteinkkel. Használjuk az intézmény tereit, eszközeit, pedagógiai és segítő hálózatát, ha szükséges, élünk az intézmény jogi lehetőségeivel.

Kapcsolatot alakítunk ki, ill. tartunk fenn olyan intézményekkel, szervezetekkel, amelyek drog-prevenációs, egészségnevelési és környezeti nevelési munkánkat a mi kompetenciánkat meghaladó módon segíthetik.

A programok végrehajtói elsősorban az iskola nevelőtestülete, továbbá az iskola egészségügyi szolgálata (pl. védőnő).

Mindez a pedagógiai program és a köznevelési törvény előírásai alapján valósulnak meg.

13.4 Módszerek, eszközök, szervezés

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

A környezetismeret, hittan, természetismeret, biológia, földrajz, kémia, fizika, technika tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott környezeti neveléssel kapcsolatos ismeretek elsajátítása;

Tanórán kívüli lehetőségek:

- A Föld napja,
- Happy hét,
- Hulladékgyűjtés,
- Versenyek, vetélkedők szervezése,
- Az iskolai étkeztetés során adódó lehetőségek kihasználása,
- A diákok kreativitását alapul vevő alkalmak,
- Csatlakozás a környezetvédelemmel kapcsolatos városi programokhoz (pl.: autómentes nap, Föld napja alkalmából rendezett városi programok),

- Kapcsolattartás a városi természetvédő kör tagjaival,
- Kirándulások szervezése osztályszinten,
- -Tanulmányi versenyeken való részvétel,
- Szabadidős foglalkozások szervezése, pl.: séta a környéken, termések gyűjtése, környezetrendezés, szeméthyűjtés,
- Újrahasznosítható hulladékok felhasználása rajz és technika órákon,
- Természetvédelemmel kapcsolatos pályázatokon való részvétel.

13.5 Egészségneveléssel kapcsolatos elvek

- A teljes körű egészség nevelés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók, biológiai, társadalmi életkori sajátosságait;
- Lelki egészség kialakításához szükséges kompetenciák fejlesztése;
- Helyes életvitel kialakítása;
- Helyes táplálkozás kialakítása;
- A higiénias szokások tudatosítása;
- Az egészség megőrzésének fontossága;
- A mindennapos mozgás igényének kialakítása;
- Életkornak megfelelő szexuális felvilágosítás;
- Szenvedélybetegségek kialakulását szolgáló prevenció;
- Balesetmegelőzés, és elsősegélynyújtás alapjainak megismertetése.

14. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A helyzetelemzés vizsgálja az intézmény nevelési és oktatási tevékenységének feltételeit, az intézmény évenkénti tanulói összetételét, és kiemelten a hátrányos (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók arányának kiegyenlítetttségére vonatkozó adatokat. Célja annak a megállapítása, hogy az intézmény mennyire befogadó oktató-nevelő intézmény, illetve tudja-e biztosítani az említett tanulók ellátását.

A HH és HHH, valamint SNI-s tanulókról nyilvántartást készítünk az alábbiak alapján:

- HH tanuló: 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1)
- HHH tanuló: 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (2)
- SNI tanuló: szakértői bizottság állapítja meg.

14.1 A célok meghatározása

A helyzetelemzésben általánosan meghatározzuk azokat a célokat, amelyeket az akcióterv alapján a település esélyegyenlőségi intézkedési tervét megismerve az intézményünkben szeretnénk megvalósítani.

Elsősorban a szegregációmentesség, az egyenlő bánásmód elvének megvalósulása és az esélyegyenlőség megteremtése a cél.

14.2 A célokból fakadó feladataink

Az esélyegyenlőséget, esélyteremtést segítő, biztosító oktatási, nevelési formák alkalmazása.

A tehetséges és a hátrányos helyzetű gyerekekkel való egyéni bánásmód.

14.3 Sikerkritériumok, várható eredmények

Egyéni bánásmód elvének érvényesítése, nevelőtestületi egységes elv érvényesülése.

Egyéni tanulási út biztosítása (felzárkóztatás, versenyeztetés).

14.4 Módszerek, eljárások

Differenciált egyéni személyiség- és készségfejlesztés.

Tanórán, tanórán kívül és szakkörök keretében.

14.5 Akcióterv

A helyzetelemzés alapján konkrét célokat kell megfogalmazni, amelyeket az intézmény adott határidőn belül szeretne elérni.

HELYZETELEM ZÉSRE HIVATKOZÁS	KONKRÉT CÉL MEGFOGALMAZÁSA	KONKRÉT INTÉZKEDÉS MEGFOGALMAZÁSA	FELELŐS SZEMÉLY	HATÁRIDŐ	EREDMÉNYESSÉG MÉRÉSE
<i>Két párhuzamos osztályt indítunk.</i>	<i>Tudatosan törekszünk a szegregáció elkerülésére.</i>	<i>Felmenő rendszerben is megtartjuk az arányos elosztást.</i>	<i>Igazgató és mindenkori osztályfőnökök</i>	<i>Következő tanév</i>	<i>Tanulói nyilvántartási lapok.</i>

Az intézkedés hatását rövidtávon (1 év), középtávon (3 év) és hosszú távon (6 év) is ellenőrizni kell a megfelelő indikátorok segítségével.

15. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

15.1 A tanulók jutalmazása és elmarasztalása

A tanulók elismerési formái tanév közben

Elismerés fokozatai	
osztályfőnöki dicséret	Az osztályközösségért végzett példamutató tevékenységért, az iskolai rendezvényeken, vetélkedőkön való sikeres részvételért, esetleg ezek megrendezésében, lebonyolításában vállalt nélkülözhetetlen közreműködésért adható.
szaktanári dicséret	Iskolai, szakirányú városi vetélkedőkön, pályázatokon való sikeres részvételért, illetve a megyei szintű versenyeken való dicséretes szereplésért (4-10. hely) adható.
igazgatói dicséret	Iskolánk hírnevét jelentősen növelő tanulmányi, sport vagy művészeti tevékenységért, eredményért (pl. megyei 1-3. vagy országos helyezésként) és minden iskolánkért végzett, a diákság egésze elé példaként állítható tevékenységért adható.

A tanulók elismerési formái tanév végén

Elismerés	Miért adható?	Mikor adható?
Emlékplakett	8 éven át tartó kitűnő bizonyítványért, legalább jó magatartás esetén	ballagáson
Könyvjutalom	- Kitűnő tanulók részére - Jeles ($\geq 4,7$) tanulók részére - Országos versenyeken elért helyezésekért	tanévzárón
Nevelőtestületi dicséret	5-8. osztályos tanulók részére, akik legalább 5 tantárgyi dicséretet kaptak	

Az elmarasztalás alapelvei

Az elmarasztalás kiszabásakor fontos alapelv a fokozatosság, indokolt esetben ezt nem szükséges betartani. A jutalmazásokat és az elmarasztalásokat figyelembe kell venni a magatartás értékelésében. A dicséreteket és elmarasztalásokat minden esetben az ellenőrzőbe és a naplókba is be kell vezetni.

Az elmarasztalás formái

Szóban vagy írásban szaktanári figyelmeztetés, napközis figyelmeztetés, ügyeletes tanári figyelmeztetés, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés és megrovás, igazgatói figyelmeztetés, intés és megrovás, nevelőtestületi megrovás fegyelmi eljárás keretében.

16. A fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Intézményünkben alkalmazott módszerek:

- projekt módszer
- differenciált képességfejlesztés
- személyiségfejlesztő foglalkozás
- kommunikációt segítő foglalkozás.

A módszerek egyéni, kis-és nagycsoportos formában is megjelennek. A fejlesztéshez használt eszközök az intézményünkben megtalálható, folyamatosan bővülő eszköztárból kerülnek kiválasztásra a sajátos nevelési igényhez igazodóan.

A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelésének célja a sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének, esélyegyenlőségének előmozdítása.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- enyhe értelmi, érzékszervi, mozgásszervi, beszédfogyatékoságból, a pszichés fejlődés zavaraihoz fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók eredményes bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a különböző ép és sérült funkciók egyensúlyának kialakítása,
- egyéni sikereket eredményező képességek fejlesztése.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a gyermek fogyatékoságának típusa, súlyossága
- a fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a gyermek speciális ellátásának megkezdésének ideje

A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei

- családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés célja hogy

- a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatai, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek, és az értelmi képességek fejlődjenek,
- az egyes területek a fogyatékoságnak megfelelően kapjanak hangsúlyt a fejlesztésben,
- a gyermekek fejlesztése egyéni fejlesztési terv szerint történjen,
- speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazásával.
- szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára
- a gyermekek számára alkalmazandó módszerek, terápiák, technikák közül az adott gyermek számára legoptimálisabb megválasztása és alkalmazása,
- speciális segédeszközök használata a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodóan,
- a gyermekek által használt segédeszközök elfogadtatására való nevelés,
- a kompenzációs lehetőségek körének lehetőség szerinti bővítése,
- a gyermek egyes területeken való kiemelkedő teljesítményének felismerése,
- a gyermekek egyéni foglalkoztatásának rugalmas szervezeti keretek között történő kialakítása,
- együttműködés a gyermek családjával.

Integrált nevelés, oktatás

- intézményünkben sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése folyik,
- a nevelési programban meghatározott nevelési tartalmak számukra is szükségesek,
- szükséges a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása,
- a gyerekeknek a különböző tevékenységekben annyi segítséget kell adni, ami szükséges az önálló tevékenységükhöz,
- a gyerekek ismeretében a fejlődés segítése igazodjon a gyerekek fejlődési üteméhez,
- kerüljük a gyerekek túlterhelését,

- a pedagógusok törekedjenek arra, hogy a gyermeknek leginkább megfelelő módszert válasszák,
- a gyerek személyiségfejlődését segíti az elfogadó környezet,
- a sajátos nevelési igényű gyerekek speciális fejlesztését a fogyatékoság típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező gyógypedagógus segíti,
- a szülőkkel rendszeres együttműködés szükséges,
- a sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése, fejlesztése differenciáló módszerek alkalmazásával folyik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai

A pedagógusok fejlesztő munkáját segítik:

logopédus,
gyógypedagógus,
fejlesztő óvodapedagógus,
Református EGYMI,

17. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Intézményünkben kiemelten fontos szerepe van a gyerekek keresztény szellemiségű nevelésének, és ez alapján alakítottuk ki iskolánk nevelési célkitűzéseit, fogalmaztuk meg pedagógiai programját.

Vissza kell adni a tudás rangját, a szorgalmas és tisztességes munka értékét, az erkölcsös életmód tiszteletét. Legyen erény a becsületesség, a megbízhatóság, a türelem, a másik ember iránt érzett felelősségtudat, a szülőföld, a haza szeretete. Célunk, hogy ezekre minél tökéletesebben felkészítsük diákjainkat. Arra kell nevelnünk őket, hogy modern világunk manipulációival szemben kritikus magatartást sajátítsanak el, tekintsék életük minden döntésénél mércének a keresztény református értékrendet.

Legyenek református hitükben, meggyőződésükben erősek, legyenek képesek mások elfogadására, áldozatkészségre, kitartásra, s legyen képességük az örömről.

Tanítványaink szüleinek és az iskola kapcsolatának alapja a bizalom. Iskolai tevékenységünk ezért feltételezi a családok velünk azonos értékrendjét, ezért ennek kiteljesítését helyezzük tevékenységünk középpontjába.

IV. ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

1.1 Alapelveink

Keresztény nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztény értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is.

Gyermekeinket szeretnénk elindítani azon az úton, ahol az evangélium megismerése által életük egy bizonyos pontján Jézus Krisztus követőjévé válnak.

A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, de velük együtt, a közös célra tekintve, óvodánk és a család betöltheti a feladatát. Nem minden szülő tudja felvállalni otthon a keresztény hitben való nevelést, ezért az evangélium hirdetésének első lépcsőfoka óvodánk lehet.

A 3-7 éves korú gyermekeknek egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak, ezért a differenciált személyiségfejlesztés nevelésünk alapvető kritériuma.

A társas együttélés és a közös tevékenységek megkívánják a következő magatartásformák hangsúlyos megalapozását:

- önfegyelem,
- másokat toleráló magatartás,
- segítőkészség, együttérzés,
- őszinteség,
- az egyéni szükségletek érvényesítését szolgáló megegyezések mikéntje és formái.

1.2 Értékeink

Keresztény pedagógiánk súlypontja, a szeretetre való képesség kialakítása valamint továbbfejlesztése és azok helyes kifejezési formáinak megtanítása:

A gyermekek személyiségének és képességeinek fejlődését a családi neveléssel együtt megalapozzuk, annak érdekében, hogy kiegyensúlyozottan fejlődő, önálló, nyitott és az iskolát váró kisgyermekké váljon.

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó társadalmi körülményeit, élményanyagában bekövetkezett változásokat, tevékenységi lehetőségeinek átrendeződését, a család megváltozott szerkezetét és értékrendjét. Feladatunk és küldetésünk az óvodai

környezetet és életet a gyermekeknek olyanná alakítani, ami építően hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra és egészséges életmódjuk kialakítására.

A program tartalmában fő hangsúlyt kap:

- a hitre való nevelés
- a magyar népi hagyományok ápolása
- környezettudatos magatartás kialakítása

1.3 Célkitűzéseink

- Bontakozzék ki a környezetükbe jól eligazodó, boldog, harmonikus személyiség.
- Alakuljon ki bennük helyes önértékelés, értékrend.
- A gyermekek a világot, mint a teremtő Isten csodálatos művét ismerjék meg.
- Alakuljon ki a gyermekekben a természet iránti pozitív érzelmi kötődés.
- Egyéni komplex képességfejlesztéssel, alkalmassá váljanak életre.
- A megismert bibliai családmóddal érték-ként épüljön be az életükbe.

2. Azok a nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését

2.1 A gyermekek tevékenységi formái

1.2.1 Játék

A játék a 3-7 éves gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyermek elemi pszichikus szükséglete, mindennapos, önkéntes, önmagáért való szabad, élményeken alapuló, személyiségét fejlesztő örömforrás.

A gyermek több síkon így érzékeléssel, észleléssel, mozgással, emocionálisan és intellektuálisan tapasztalja meg az őt körülvevő világot. A benyomásait személyiségén átszűrve, játékban spontán adja vissza. Eközben formálódik a gyermeki pszichikum valamennyi funkciója. Fejlődik a gyermek megismerő képessége, kézügyessége, motorikus képessége, mozgása, testi erőnléte, képzelő ereje, nyelvi kommunikációja.

Megtanulja a társakhoz való alkalmazkodást, az érzelmi odafordulást, a közösségi élet alapformáit, gyakorolja a keresztyén erkölcs jellemzőit. Fejlődik értelme, gondolkodása. Gazdagodik ismerete, tapasztalata, érdeklődési köre, integrálja a külső és belső világot. Mindezek által az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze a játék. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódásukat, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodapedagógus feladata a játék feltételeinek biztosítására:

- élményszerzési lehetőségek
- többfajta játékhoz megfelelő hely
- elegendő, zavartalan összefüggő játékidő,
- a játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékszer,
- biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag nevelő légkör biztosítása.

2.2.1 A játék feltételei

Élményszerzési lehetőség biztosítása.

A gyermek játékának tartalma mindig összefügg az általa átélt élményekkel, azok alkalmával szerzett tapasztalatokkal.

A megváltozott társadalmi viszonyok miatt a gyermekek családból hozott élményei erősen különböznek. Ezek az egyéni tapasztalatok az óvodában a közös játékban megelevenednek, új közös játék forrásává válnak.

A szeretetet, megértést, igazságosságot, alkalmazkodást, rendet, az átélt pozitív vagy negatív élményeket dolgozza fel a gyermek a játékában.

Az agresszió keltette feszültségoldás, a negatív élmények feldolgozása, az óvónőtől kellő tapintatot igényel. Engedje ezek kijátszását, de úgy, hogy a többi gyermeknek védelmet nyújtson velük szemben.

Az óvodán kívül és belül közösen átélt élmények: séták, kirándulások, kulturális programok alkalmával is szerezzenek tapasztalatokat a gyerekek. Ezek majdan egyedi módon gazdagítják a játék tartalmát, kihatnak az óvodán kívüli játéklehetőségekre is.

A bibliai történetek megismerése során gyakran azonosulnak a szereplőkkel és átéli újra a „szeretet győzelmét”. A keresztyén szellemiség kialakulásához szükséges az élményszerű átélés.

Többfajta játékhoz megfelelő hely biztosítása

Az óvodai játék színtere:

- a csoportszoba,
- az óvoda udvara.

Az óvónő minden esetben sajátos körülményeket teremtsen a gyermekek életkorának és tevékenységének megfelelően: a gyakorló játékokhoz (pl. mozgásos játék), a szimbolikus szerepjátékokhoz (dramatikus játék, bábozás), konstruáló és a szabályjátékokhoz létesítsen állandó, illetve ideiglenes játszóhelyet. Emellett a gyermekek önállóan, akár a bútorok

mozgatásával is kialakítható a nekik megfelelő körülményeket. Fontos szempont, hogy egymást ne zavarják. A gyakorló játékokhoz bővebb helyre, a szerepjátékokhoz több, kisebb zugra van szükség. Az építés, barkácsolás védett helyen legyen, hogy több napon át folytatódhasson, és ne legyen balesetveszély forrása. A mese, a báb, a hangszer, a kellékes kosár helye elérhető és tevékenységre ösztönző legyen.

Az udvaron biztosítjuk a nagymozgásos, labda-, énekes- és szerepjáték feltételeit, valamint az időjárásnak megfelelően a vizuális tevékenységet, az építést és konstruálást. Az óvónő segítse a gyermeket elképzeléseinek megvalósításában, a komplex játékok kibontakozásában és biztosítsa a szükséges feltételeket.

Elegendő, zavartalan, összefüggő játékidő biztosítása

Az óvoda nyitvatartási idejében fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja a direkt és indirekt irányítás felelősségét. A kisebbek az étkezés, alvás, tisztálkodás, öltöztetés kivételével egész nap játszanak. A nagyobbak számára az elkezdett játéktevékenység több napon át tarthat.

Az óvónő támogassa a törekvéseket, hogy a játék gazdag, tartalmas, sokrétű és hosszantartó lehessen. Nyújtson lehetőséget egyaránt a motorikus és kommunikációs képességek fejlődésére.

Az udvari játékidő az időjárásnak megfelelően huzamos része a napirendünknek.

A nevelési év folyamán, amint lehet, kimegyünk, a nyár folyamán kint töltjük az egész napot az óvoda kertjében - az ebéd és az alvás kivételével.

A játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játérendszer biztosítása

A jó játékeszköz motiválja a cselekvést, kibontakoztatja a fantáziát, a játék során életre kel, emóciókkal itatódik át és annak szerves részévé válik. A világ szimbolikus újratemtésére ösztönöz.

Minden gyermek számára az ő adott fejlettségi fokán gondoskodjunk a különféle játékokhoz szükséges félkész- kész, cselekvésre inspiráló játékeszközről, játékszerről.

Szükség van a környezetünkben és a természetben megtalálható kellékekre, melyek a gyermek szimbolizmusát, kreativitását, a környezetből vett élmények megelevenítését, érzelmi kötődését teszik lehetővé.

A kisebb korosztály számára több, egyforma játékra van szükség. A szerepjáték eszközkészlete mellett gondoskodjunk a képességfejlesztő játékokról: bábozás, dramatizálás kellékeiről is.

A gyermekek sajátítsák el a játékeszközök megosztását, megszervezésének módját, közben átéljük milyen nehéz megvárni attól, s valóban köszönet jár annak, aki megteszi.

Biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag nevelői légkör biztosítása

A családban a szülő, az óvodában az óvónő a gyermek első igazi játszótársa. Olyan tulajdonságokkal rendelkeznek, ami által utánozható mintát ad a játékban a gyermek számára. Fogadja el és szeresse a gyermeket, mély empátiás készséggel, toleranciával, pedagógiai érzékenységgel, kritikai érzéssel, következetességgel és játékosággal bírjon.

Derűs, szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkört alakítson ki. Kezdeményezze, segítse a játékot, ha elakad. Támogassa a gyermekek közötti baráti kapcsolatok alakulását.

Építsen a gyermek képességeire. Tartsa tiszteletben a gyermeki játékot, s engedje, hogy a gyermekek szabadon szervezhessék a helyét, eszközét, társaikat önállóan választhassák meg. Nyugodt játék esetén hagyja, hogy a gyermekek szabadon tevékenykedjenek, ilyenkor a játék szemlélője, követője maradjon. A nyugodt játék feltétele a jól kialakított szokás szabályrendszer.

Az óvónő szituációérzékenységevel figyeljen fel és reagáljon a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalatait építse be a további nevelési-tanulási feladatai közé.

A játék és a matematika összefüggése

A matematikai ismeretek megalapozásában, megszerettetésében nagy szerepe van a játéknak, a játékba való beépítésnek. A témakörök feldolgozásához társasjátékokat, szabályjátékokat alkalmazhatunk.

Konstruktív játék, építő játék:

- válogatás, csoportosítás tulajdonságok szerinti,
- számlálás,
- sorakoztatás,
- párosítás,
- névutók,
- relációk gyakorlása.

Mozgásos játékok:

- több – kevesebb
- számlálás
- sorakozás, soralkotás
- hosszabb- rövidebb,
- magasabb-alacsonyabb
- gyorsabb-lassabb

Udvari játék:

- térfogatmérés
- alatta-fölötte,
- magasabb-alacsonyabb

Szerepjáték:

- kicsi-nagy,
- öreg - fiatal

Szabályjáték:

- több-kevesebb
- kívül-belül,
- nyitott-zárt vonalak
- egyenes, görbe

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- társaik iránt pozitív megnyilvánulásaik alakulnak ki,
- önállóan kezdeményeznek, vagy bekapcsolódnak a közös játéktevékenységekbe,

- játékszabályokat felállítanak és betartanak, vagy bekapcsolódnak a közös játéktevékenységekbe,
- erőfeszítéseket tesznek mozgásos ügyességet igénylő játékokban,
- képesek végighallgatni, elfogadni társaik javaslatait is,
- képesek lemondani egy-egy játékeszközről,
- nyugodt tevékenységekhez önállóan megkeresik az eszközöket,
- kedvezőtlen szerepeket is tudnak vállalni,
- kudarcélményt elviselnek.

3.2.1 Munka

A munka tevékenysége az óvodáskorú gyermek számára játékos jellegű, mégis a szükség motiválja.

A játékkal és a cselekvő tanulással egybeeső munka és munkajellegű tevékenység a személyiségfejlesztés fontos eszköze. A környezet megismerésének, a munkavégzéshez szüksége attitűdök, képességek és tulajdonságok (kitartás, céltudatosság, felelősség, fegyelem, önállóság) alakításának fontos eszköze.

A csoporttársakkal együtt és értük végzett munka során alakulnak a közösségi kapcsolatok, pozitív élmények átélésére ad lehetőséget, melyek újabb motivációként hatnak.

Törekedjünk arra, hogy a gyermek számára önként – örömmel és szívesen végzett, aktív tevékenység legyen a munka. Nem zárható ki azonban, hogy a gyermek tettei következményeként, nevelői célzattal munkajellegű feladatot kapjon. Ez esetben is fontos az óvónői példaadás, a megfelelő segítségnyújtás, irányítás.

Az óvónő feladata:

- életkornak megfelelő feladatok adása,
- biztosítsa a munka feltételeit, eszközeit,
- tanítsa meg a gyermekeket a munka, helyes menetére, a balesetveszély elkerülésére, a munkaeszközök helyes használatára; gyermekekkel való együttműködésre,
- segítse a feladattudat kialakulását,

- segítse a gyermeket az önkiszolgálásban; (jártasság kialakulásában, munkafogások megtanulásában, egyre önállóbb munkavégzésben),
- biztassa a gyermeket az alkalomszerű munkák vállalására,
- nevelje a gyermeket a teremtet világ tiszteletére és a hozzá kapcsolódó feladatok elvégzésére, saját és mások elismerésére, megbecsülésére,
- a néphagyományokhoz kötődő ünnepekre való készülődés során ismerkedjenek meg olyan munkatevékenységekkel, mint pl. mézeskalácssütés, tojásfestés, termések gyűjtése stb.
- az óvónő álljon mindig modellként a gyermek előtt, értékelése legyen mindig konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő.

Munka jellegű tevékenységek az óvodánkban:

Önkiszolgálás:

- testápolás (egészségvédelem)
- étkezés (kulturált)
- öltözködés (rendezett külső megjelenése)

Környezet rendjének megőrzése:

- rendrakás
- teremrendezés
- terem felsöprése

Alkalomszerű munkák:

- kisebb megbízatások teljesítése

Naposi munka:

- étkezéshez szükséges teendők elvégzése
- foglalkozáshoz szükséges eszközök előkészítése

Egyéb:

- a környezet-, növény és állat gondozás:
 - a csoportszobákban lévő növények ápolása,
 - a csoport kiskertjének gondozásában segédkezés,

- udvarunk fáinak, bokrainak védelme,
- egész évben a madarak etetése és itatása,
- a madáretetők folyamatos élelemmel való feltöltése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- a gyermekek végezzék el az önmagukkal kapcsolatos, önkiszolgáló feladatokat,
- vállaljanak a társuk érdekében is munkatevékenységet, azt örömmel és önként tegyék,
- teljesítsék a számukra adott feladatokat, ismerjék a munka menetét,
- becsüljék meg a másik munkáját,
- érezzék a környezet és az ember kölcsönhatását,
- ismerjék a munkaeszközök helyes használatát.

4.2.1 Tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodás korú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Eközben hasznos tapasztalatokra tesz szert, tanul, fejlődik.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermeket. A tanulási folyamat során a gyermekeknek lehetőségük van a próbálkozásra, tévedések utáni újrakezdésre, a hibák javítására minden következmény nélkül. Így olyan attitűdöket alakítunk, amelyek képessé teszik a gyermeket arra, hogy váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalatszerzés-, felfedezés lehetőségének biztosítása.

A tanulás formái:

- az óvónő által irányított megfigyelés, felfedezés;
- spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- a gyermekek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzés,

- modellkövetés,
- cselekvéses tanulás,
- gyakorlati probléma megoldások,
- az óvónő által kezdeményezett kötelező foglalkozások.

Az óvodapedagógusnak törekednie kell a komplexitásra, mert a gyermek a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be. Lényeges, hogy az óvónő helyesen mérje fel a gyermek képességeit, és személyre szabottan fejlessze a gyermek érzékelését, észlelését, emlékezését, figyelmét, képzeletét és gondolkodását.

Ezen kívül a beszéd fontos eleme a tanulási folyamatnak. A megfelelő kommunikáció serkenti a gondolkodást, a gondolkodás fejlődésével eredményesebb lesz a tanulás.

A **3-4 éves gyermekeknél** elsősorban a cselekvések, bemutatások, spontán szerzett ismeretek, tevékenységek alapozzák meg az ismeretszerzést.

Az **5-6-7 évesek** már igénylik a pedagógus által irányított, megtervezett, magyarázatokkal, cselekedtetéssel, mélyebb összefüggések feltárásával szerzett ismeretek feldolgozását, a tanultak rögzítését.

5.2.1 A kötött tanulásra szánható optimális időkeret

Kiscsoport:

- 10 - 15 perc

Középső csoport:

- 20 - 25 perc

Nagycsoport:

- 35 - 40 perc

Az óvodapedagógus feladatai:

- építsen a gyermekek előzetes ismeretire,
- segítse a gyermekek ismereteinek megalapozását,
- teremtsen tanulást támogató környezetet,
- segítse a jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakulását és fejlesztését,

- segítse a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezését, bővítését,
- engedje a spontán, játékos tapasztalatszerzést,
- irányítsa és szervezze a megfigyelést, tapasztalatszerzést,
- segítse a cselekvő, szemléletes képi gondolkodás mellett az absztrakt gondolkodás kialakulását,
- biztosítson a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességeihez igazodó tanulási kereteket és formákat,
- tervezzen olyan feladatokat, melyek a gyermek lelki fejlődését elősegítik,
- személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- legyen képes a különböző gondolkodási műveletekre – következtetés, ítéletalkotás, összehasonlítás,
- ismerje fel az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket,
- tevékenység végzésekor legyen kreatív, keressen többféle megoldást,
- szándékos figyelmét tudja irányítani, legyen tartós,
- ismert feladatvégzésnél legyen önálló,
- szókinccse, beszéde legyen változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva legyen képes közölni.

6.2.1 A külső világ tevékeny megismerése (természeti, társadalmi, tárgyi)

Tevékenységünk célja

A gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek (mozgásos, érzékszervi) az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből életkoruknak megfelelő szinten.

Biztonsággal igazodjanak el környezetükben, érezve azt a felelősséget, hogy a természet és a környezet megóvásában nekik is fontos feladatuk van.

A természeti környezet megismertetése

A tapasztalatszerzés a valódi környezetükben történik: a csoportszobában, az óvoda kertjében, a szabad természetben. A növények, állatok életének megismerésekor ismereteket szerezhetnek:

- melyik fajnak milyen segítséget kell nyújtani a fennmaradáshoz
- az őszi erdő varázsáról, termésekről, szüretelhető gyümölcsökről
- esőről, időjárásról, hóban ugráló verébről
- a ragyogó színekben pompázó virágoskertről
- óvoda udvarán előforduló állatokról
- házi és állatkerti állatokról.

Megemlékezünk: az Állatok napjáról (október 4.), a Víz világnapjáról (március 22.) a Föld napjáról (ápr. 22.), a Madarak és Fák napjáról (május 10.).

Megtanítjuk őket szépnak látni, értékelni és megbecsülni a természetet. Ezáltal alakul viselkedéskultúrájuk és a természethez való viszonyuk.

A kerti munka megkedveltetése is hozzátartozik mindennapi életünkhöz. Ezen tevékenységek közben is (ásás, gereblyezés, kapálás, magvetés, ültetés, locsolás) lehetőség nyílik a bőséges tapasztalatszerzésre.

Társadalmi környezet megismertetése

A gyermekeknek segítünk abban, hogy a családi környezet zárt világából kikerülve, az óvodába, új környezetükbe beilleszkedhessenek.

Fontos tehát:

- hogy megismerjék, kötődjenek, biztonságban mozogjanak az őket körülvevő társadalmi környezetben,
- a családról egészséges kép alakuljon ki bennük, tudatosodjon a családtagok
- egymáshoz fűződő viszonya, a gyermekek tiszteletadása szüleik felé,
- ismerjék meg óvodájukat (különböző helyiségeket és azok rendeltetését),
- tudják csoporttársaik nevét, jelét, az óvodában dolgozó munkatársak nevét,
- aktívan alakítsák környezetüket, érezve, hogy annak szépítése esztétikai hatással bír,
- alakuljon ki bennük az érték féltése, megóvása,
- ismerjék a viselkedés szabályait, a közösségi élet szabályait,

- tudják a hét napjait, ismerjék a napszakokat és az évszakokat,
- ismerjék a közlekedési alapszabályokat,
- ismerjék az őket körülvevő környezeti világot.

A külső világ tevékeny megismerése és a matematika

A gyermek a környezet megismerése során gyakran találkozik matematikai jelenségekkel. A változások észlelése, továbbgondolása és befolyásolása elképzelhetetlen matematikai alapismeretek nélkül. Az óvodapedagógus feladata, hogy kihasználjon minden spontán lehetőséget a gyermek fejlesztésére:

- megfigyeltetésre, csoportosításra, halmazképzésre,
- számlálásra, mennyiségi összefüggésekre,
- irányok megkülönböztetésére, névutók használására,
- hasonlításra, viszonyításra, logikus gondolkodásra,
- térbeli formák érzékeltetésére.

Az óvodapedagógus irányításával szerzett ismeretek formáját minden esetben a gyermek érettsége és az adott téma határozza meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

- tanítsa meg a gyermeket rácsodálkozni a teremtet világ szépségeire,
- minél több alkalmat biztosítson az élményszerző megtapasztalásra,
- ébressze fel a gyerekekben a feladattudatot,
- biztosítson időt, alkalmat, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre,
- segítse elő a képességfejlesztést: a verbális kifejezőképesség fejlesztését és a problémamegoldó gondolkodást,
- figyeljen a matematikai vonatkozásokra,
- érzékszervek cselekvéssel való bekapcsolásával irányított ismeretszerzést, megtapasztalást nyújtson, mely végig kíséri óvodás éveit és pozitív hangsúlyt eredményez,
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a környezet alakításában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek tudják pontosan a lakcímüket, testvéreik nevét, szüleik nevét, óvodájuk nevét,
- ismerjék az évszakokat és jellegzetességeiket, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit,
- tudják megnevezni a napokat, ismerjék fel a napszakokat,
- az általuk ismert állatokat tudják csoportosítani, többféle szempont szerint.
- ismerjék a közlekedési eszközöket, és az elemi közlekedési szabályokat,
- nevezzék meg saját testrészeit, érzékszerveiket,
- ismerjék a színeket,
- ismerjék a környezetükben működő intézmények rendeltetését,
- vegyenek részt elemi természetvédelmi tevékenységekben,
- környezetükben lévő matematikai összefüggéseket ismerjék fel, matematikai fogalmaik alapszinten a számosság tekintetében alakuljanak ki,
- tudjanak megkülönböztetni irányokat, értsék a helyeket kifejező névutókat.

7.2.1 Mese, vers, mondóka - anyanyelvi nevelés

Az érzelmek fejlesztésének és átélhetőségének, az erkölcsi-, szociális-, személyiségfejlődésnek egyik alapvető eszköze a gyermekirodalom. Az óvodáskorú gyerekek fogékonyak az esztétikumra, ezt a vershez és a meséhez való viszonyuk is mutatja. A szeretet, a jóság, a gyűlölet, a nagyravágyás, szerénység, összefogás, részvét elvont fogalmait, az emberi érzések tükrében, konkrét belső képi formában ismerik meg a gyerekek. A tárgyi világot is megelevenítő, a szigorú ok – okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világkép, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti a gyermekeket a pszichikus realitásra.

Az irodalmi nevelést megalapozó nevelés, a mesélés és mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, így automatikusan a mindennapok szerves részét képezik.

A gyermekek fejlődése szempontjából több funkciót is betölt:

- a gyermek átéli a mesehallgatás intimitását,
- a belső képalkotás feszültségét és feszültségoldó hatását,

- a mesealkotás és mesemondás örömszerző élményét,
- a nyelv játékából, sokszínűségéből fakadó ritmust és hangzás élményét.

A népmesék, népköltészeti alkotások, magyar költők versei, elbeszélései által megismertetjük a népi kultúra kincseit. A ritmikus és humoros versek, népi mondókák, szólások, közmondások, nyelvtörők az anyanyelvi nevelés legfontosabb eszközei. Óvodánkban a népi-, a klasszikus- és a kortárs irodalmi műveknek valamint a kortárs keresztyén irodalomnak egyaránt helye van.

Fontos, hogy az életkori sajátosságokat figyelembe véve a beszédértésük, kifejezőkészségük (szókincs), kommunikációs készségük gazdagodjon. Célunk, hogy a gyermekek értsék a beszédet és szeressenek beszélni.

Az anyanyelv használata az óvodai élet minden mozzanatában jelen van, része a nevelés teljes folyamatának. A beszéd a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, gondolkodásnak legfőbb eszköze. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

Az irodalommal kapcsolatos gyermeki tevékenység lehet:

- irodalmat befogadó
- irodalmat mondó
- irodalmat önállóan alkotó.

Az irodalmi nevelés szerves része a bábozás és a dramatikus játék.

Ezekkel a játékokkal segítsük elő a helyes légzést, tér-időérzék, verbális emlékezet, beszédszervek fejlesztését az összefüggő szövegmondást pl. mesefolytatást, saját mese kitalálását. Célunk, hogy újabb tapasztalatokra tegyen szert mesék, történetek eljátszásával, színházi élmények nyújtásával, dramatikus népszokások megismertetésével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- fejlessze anyanyelvi kultúráját,
- beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan
- törekedjen szemléletességre,
- kérdéseivel gondolkozásra ösztönözzön,
- teremtsen gyakran meghitt helyet és alkalmat a mese önfeledt hallgatására,

- az anyag kiválasztásánál vegye figyelembe csoportja összetételét,
- tanuljon meg az évszakokhoz, ünnepekhez, állatokról stb. verseket, mondókákat, amelyet bármikor elővehet,
- végezzen gyűjtőmunkát népi mondókákból, elbeszélésekből, melyet folyamatosan bővítsen,
- keressen olyan irodalmi alkotásokat, amelyek segítik a keresztyén szellemben való nevelést,
- alakítson ki szokásokat a mese kezdeményezésére
- nyújtson lehetőséget az élményfeldolgozásra (bábjáték, dramatizálás, mimikai játék),
- differenciáltan foglalkozzon a hátrányos helyzetű gyermekekkel (beszédhibás, érzelmileg elhanyagolt stb.),
- segítse a fejlődést (anyanyelvi játékok, helyes beszédlégzés).

Mese, vers mondóka kapcsolata a matematikával

- számlálás (3 kívánság, 7 fejű sárkány)
- kisebb, nagyobb, középső fogalmának ismerete (legkisebb fiú)
- névutók gyakorisága (elbújt a fa mögé)
- párosítás (dramatikus játékoknál), ok - okozati összefüggések megértését segítő kommunikációs játékok.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat,
- képesek végighallgatni türelmesen a mesét, várják, a mesehallgatást,
- igényük van a hallott mű újrachallgatására,
- képesek magukat önállóan, összefüggően kifejezni,
- tudnak mesét, történetet kitalálni, elkezdett történetet befejezni, azt mozgással megjeleníteni, dramatizálni, bábozni, az előadáshoz kreatív módon eszközt készíteni,
- az élmények hatására, kialakul a népköltészeti kötődés,
- ismernek evangéliumi verseket, történeteket,
- meg tudják különböztetni a bibliai történeteket a meséktől,
- kialakul a beszédfigyelmük, érdeklődnek a betűk iránt,
- vigyáznak a mesekönyvekre.

8.2.1 Vizuális nevelés: rajz, mintázás, kézimunka

Célunk a kisgyermekben rejlő szépség, tenni akarás, az alkotás vágyának felébresztése, spontán alkotás örömeinek megélése vagy újraélésének elősegítése, valamint kialakítani a gyermekekben az esztétikai élmények befogadásának készségét.

Az óvoda pedagógus feladatai:

- ébresszen a gyermekben kedvet az ábrázoláshoz, éljen át velük élményeket,
- ismerje jól azt a technikát, amelyet felkínál,
- teremtsen nyugodt és elegendő időt egy – egy tevékenységhez,
- a gyermekek munkáiban technikai segítséget adjon,
- pontosítsa a szokásokat, szabályokat, de ne szűkítse le a gyermekek lehetőségeit,
- tartsa tiszteltben a gyermekek alkotásait, gyűjtésükről gondoskodjon,
- ismerje a gyermekrajz fejlődésének fokozatait,
- a szabad alkotás örömein kívül esztétikai érzékeiket fejlessze,
- vonja be a gyermekeket a terem rendezésébe, esztétikus megoldásokat keressen,
- ismertesse meg a gyermeket műalkotásokkal,
- a környezet esztétikumára hívja fel a figyelmet,
- mindig nagymozgásból indítson és fokozatosan juttassa el a gyermeket a finom motorikus mozgásig,
- a gyermek aktuális érzelmi állapotának megjelenítését segítse elő változatos színekkel, formákkal, felkínálással,
- alakítson ki vizuális sarkot,
- segítse a gyermek kíváncsiságából fakadó önálló tevékenységet.

A gyermek tevékenységei:

- Építés különböző tárgyakkal, formákkal,
- Plasztikai munkák,
- Képalakítás különböző technikákkal (rajzolás, festés, kollázs, montázs, grafikai eljárások)
- Környezet kialakítás (gyűjtött anyagok rendezése, felhasználása)

- Találkozás műalkotásokkal

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- felfedezik a téri viszonyokat, téri kiterjedéseket,
- megnevezik a térben elhelyezett alakzatokat, formákat különböztetnek meg,
- felismerik az anyagok használhatóságát, formázzák, díszítik,
- kreatív módon újra alkotják vagy megalkotják elképzeléseiket, élményeiket,
- felismerhető és aprólékos módon formáznak,
- mozgásokat utánoznak plasztikai, illetve képi formában megjelenítik az egyszerű mozgásokat,
- színeket jól ismerik, hangsúlyt adnak kedvenc színüknek,
- véleményt alkotnak társaik, illetve saját alkotásaikról,
- technikákat önállóan jó szinten alkalmazzák,
- képi kifejezéseikben emlékezetükre hagyatkoznak,
- környezetük szépítésében részt vesznek, véleményt alkotnak,
- munkáikat képesek előre megtervezni,
- műalkotásokról véleményt mondanak, igényessé válnak a szép, esztétikus befogadására,
- eszközöket készségszinten használják (finom motorikus képesség).

9.2.1 Zenei nevelés

Célunk a zene megszerettetése nemzeti, egyházi, népi kultúránk megőrzése, a zenei anyanyelv megalapozása valamint igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások megismertetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítsa értékes zenével, játékosan zenei élményhez jutását,
- segítse elő és formálja a gyermek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának alakulását,
- gyűjtsön népi énekes játékokat,
- ösztönözze a gyerekek zenei alkotókedvének kialakulását,
- adjon teret a szabad improvizációnak,
- gondoskodjék arról, hogy a zene mindig örömforrás legyen a gyermek számára,
- törekedjen mindig a tiszta éneklésre,
- használja ki a nap bármely szakában a zene feszültségoldó hatását,

- segítse elő a zenei készségek, képességek fejlődését,
- állítsa össze a tanulandó énekek hanganyagkészletét figyelve a játék és mozgásos anyagra is,
- vegye figyelembe a csoportja életkorát, összetételét, fejlettségi szintjét, ez alapján tervezze meg csoportjában a
 - ritmusérzék fejlesztést:
 - egyenletes érzékeltetését,
 - ritmus érzékeltetését, a kettő összekapcsolását;
 - hallásfejlesztést:
 - zenei hang megkülönböztetését a zörejtől;
 - relációk bemutatását, éneklését, gyakorlását;
 - zenei mozgásfejlesztést:
 - járást (egyéni, csoport), köralakítást;
 - páros mozgásösszhangot, egyszerű tánclépéseket;

A zenei nevelés helye a keresztyén nevelésben

A különböző tevékenységi formákhoz szorosan kapcsolhatunk egy-egy éneket és csoportszokások szintjére emelhetjük a dalokat.

Ilyenek lehetnek:

- áhítatra hívogató énekek
- napkezdő énekek
- lecsendesítő énekek
- imádság előtti- és utáni énekek
- étkezés előtti- és utáni énekek
- elalvás előtti- és ébresztés utáni énekek
- születés- és névnapi (ünnepi és köszöntő) énekek.

Az óvodapedagógus feladatai (a keresztyén énekek kiválasztásánál):

Szöveg szerint:

- olyan énekeket válogasson, amelyeknek szövege érthető, viszonylag rövid,
- ha lehet, kapcsolódjon bibliai történetekhez,

- alkalmazkodjon az ünnepek aktualitásához

Dallam szerint:

- az ének dallama is szép legyen és értékes, szolgálja a zenei ízlés alakítását,
- lehetőleg a református zenei anyanyelvet használja fel
- feleljen meg a gyermekek hangterjedelmének és énektechnikai követelményének.

Énekelni mindig lehet, amikor arra belső indítást érez az óvónő, fontos azonban, hogy keresztyén énekeink tanítását ne keverjük össze a népi gyermekdalokkal, az énekfoglalkozásokkal, hanem arra külön alkalmat teremtsünk.

Az ének – zene és a matematika összefüggése

Énekes játékok során találkoznak a gyerekek

- térformákkal (nyitott - zárt vonalak, csigavonal, köralakítás)
- tőszámnevekkel, sorszámnevekkel (mondókák, kiszámolók)
- párosítással, párba rendezéssel (párválasztásos játékok)
- halmazalkotással (pl. népi játékok)
- változások felismerésével (mennyiségek illetve hangok, zörejek felismerése)
- névutók használatával
- térbeli tájékozódással (magas – mély jelzések)
- darabszám változással (fogó – gyarapodó játékok)
- becsléssel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szeretnek énekelni, szívesen kapcsolódnak be a közös éneklésbe és örömmel vesznek részt a zenei tevékenységekben,
- vannak kedvenc mondókái, megtanult énekei,
- korának megfelelő egyházi énekeket ismeri,
- természetes módon jelenik meg az éneklés mindennapjaiban (születésnapok köszöntésekor, játékban, kiránduláson stb.),
- ritmusérzékük, hallásuk, éneklési képességük stb. fejlődik,
- képesek megadott kezdőhangot átvenni,

- szívesen hallgatják az óvónő énekét, zenehallgatásra szánt műveket,
- egyszerű ritmushangszereket ismernek, és azokat tudják használni,
- felismerik a hangszerek hangját (furulya, xilofon),
- egyszerűbb táncos mozgást tudnak végezni.

10.2.1 Mozgásfejlesztés

A gyermekek mozgását két nagy csoportba kell besorolnunk:

- Szabad, spontán mozgás.
- Szervezett mozgások (mindennapos testnevelés, testnevelés foglalkozások).

A szabad, spontán mozgás_alkalmával lehetőséget kell biztosítanunk a mondókák, énekek ritmusára történő testgyakorlatok végzésére, körjátékok, dalos népi játékok játszására, melyek fejlesztik a gyermekek figyelmét, s formálják zenei ízlésüket is. Az udvaron elhelyezett fából készült mászóakák az egyensúlyérzék fejlesztésére kiválóan alkalmasak.

A mindennapos testnevelés feladata az egészség megszilárdítása, a jártasságok, elért mozgáskészség megszilárdítása, a gyermekek mozgásigényének kielégítése és a rendszeres testgyakorlás szokásának kialakítása. Mindezt az időjárás függvényében a csoportszobában vagy a szabadban valósítjuk meg. A mozgásos játékokat ajánlatos kiegészíteni gimnasztikai gyakorlatokkal, naponta 10-15 perc erejéig. Lehetőséget kell adni a gyermekeknek az állóképesség fejlesztésére. Ezt a futások, a kúszó- mászó gyakorlatok, szökdelések segítségével oldhatjuk meg. A mindennapos testnevelésben fontos szerepe van a kézi szerek felhasználásának (labda, karika, tornabot, kötél, szalag babzsák).

A mozgásos népi játékok beiktatása a mindennapos testnevelésekbe, jól kiegészítik a tanult mozgásformák készségszintű, fejlesztését (szembekötősdí, labdajátékok, bújócska, célba dobás kavicsokkal, ugróiskola, kötélhúzás).

A testnevelés foglalkozások és a sport nemcsak a testi fejlődés, az erőnlét és a mozgásos teljesítmények továbbfejlesztésének az eszközei, hanem célszerű és tudatos pedagógiai munkával a sokoldalú személyiségformálás és az egészséges életmód megalapozásának eszköze is.

A testnevelés foglalkozásokon jelenjenek meg a játékok (szerep, szabály), rendgyakorlatok, gimnasztika, szabadgyakorlatok, kézi szergyakorlatok, járás, futás, ugrás, csúszás, mászás, dobások, támasz, függés, és egyensúlyozó gyakorlatok.

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolják a megfelelő mozgásokat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- használja ki a gyermekek életkorából adódó mozgáskedvét, mozgásszeretetét és biztosítsa a spontán mozgáslehetőségeket,
- rendszeres mozgással segítse elő a gyermek erőnlétét, fizikai állóképességének növekedését,
- vegye figyelembe a gyerekek egyéni szükségleteit és képességeit, a fejlesztésre szánt anyagot játékos formában építse be a fejlesztő foglalkozásokba és a szabad tevékenységekbe,
- motiválja a gyermekeket a feladatok bemutatásával, személyes hozzáállásával,
- használja ki az udvar és a tornaszoba adta lehetőségeket,
- építsen a gyermekek kitartására, bátorságára a differenciált feladatvégzésnél,
- minden izomcsoportot mozgasson meg,
- váltogassák egymást a könnyebb és a nehezebb gyakorlatok,
- ne maradjon el a megfelelő bemelegítés,
- biztosítsa a játékoságot a mozgástevékenység során,
- a gyakorlatok ismételéssel segítse elő a motoros képességek fejlesztését.

Mozgás és a matematika összefüggése

A mozgásos játékok és a testnevelés foglalkozások alkalmával elkerülhetetlen a számlálás.

Sorversenyek alkalmával:

- számlálunk,
- mennyiséget hasonlítunk (több- kevesebb- ugyanannyi, kisebb – nagyobb, hosszabb
- rövidebb, alacsonyabb – magasabb)
- meghatározunk irányokat (jobb – bal, előre – hátra, elé – mögé, alatta – felette).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- testi fejlődésükkel arányosan nő teherbíró képességük,
- mozgásuk összerendezett,
- a gyakorlatok végzésében kitartóak,
- kialakul szabálytudatuk,
- ismerik a vezényszavak tartalmát, képesek azt megfelelően végrehajtani,
- egészséges versenyszellem alakul ki bennük,
- téri tájékozódó képességük, testsémájuk kialakul,
- képesek mozgásukat különböző helyzetekben irányítani,
- önfegyelmük, kudarcűrő képességük megerősödik,
- kialakul a társakkal való kooperáció képessége.

11.2.1 Matematika

A matematikai nevelés a családi és az óvodai élet területén megjelenő tevékenységek, szituációk alkalmával folyamatosan történik. A gyermeki kíváncsiság, megismerési vágy, a kérdések megválaszolása, az előttünk lévő lehetőségek kihasználása során kell megalapozni a matematikai beállítódást, szemléletet. A természetes környezetben szerzett tapasztalatok, cselekedetek során lehetőségünk van matematikai összefüggések meglátására, számlálásra.

Egyes foglalkozási területekbe, játékba, munkába ágyazva együttesen közvetítjük a matematikát.

Az 5-6-7 éves korban a gyermekek viszont már igénylik és alkalmasak arra, hogy kisebb – nagyobb csoportokban irányított formában, kötelező módon is elsajátítsák azokat az ismereteket, amelyek szükségesek a matematikai részképességek, képességek, gondolkodási műveletek fejlesztéséhez: érzékelés, észlelés, megfigyelés, ok-okozati összefüggések megláttatása, probléma meglátás, megoldás képessége.

Ebben a szakaszban az óvónők feladata a meglévő ismeretek felmérése, a matematikai hiányosságok korrigálása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- relációk, névutók helyes használata,

- térirányok helyes használata,
- tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése megnevezett mennyiségű tulajdonságok alapján,
- irányított összehasonlítások: játék a „leg”-ekkel,
- szavakban történő összehasonlítás, becslések, az összefüggés fenn áll- e adott tárgyak, személyek, halmazok között,
- mennyiségek összemérése tömegük szerint. Eltérő térfogalmak, súlyok becslés szerinti összemérése (több-kevesebb-ugyanannyi),
- számlálásban két mennyiség összehasonlítása: melyik több, mennyivel több, különbség megállapítása,
- semmi és az üres fogalmainak ismerete,
- mellékevek fokozatainak helyes használata,
- ellentétek, ellentétpárok felismerése, logikus gondolkodás.

2.2 Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életvitel igényének kialakítása a fizikai állapot védelme, edzése az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a gyermek szükségleteinek kielégítését. Elősegíti növekedését, fejlődését. Ezek mellett hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez és megteremti a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

A gyermek megismerése nélkülözhetetlen. Az óvónő az ismerkedés folyamatát a gyermekről készített anamnézissel indítja el.

Az óvodapedagógus feladatai:

- folyamatosan figyelje a gyermek fejlődését mind testileg, mind lelkileg és működjön együtt a megfelelő szakemberekkel (védőnővel, gyerekorvossal, pszichológussal)
- ismerje meg a családbeli szokásokat
- segítse és teremtsen meg az önállósodáshoz vezető utat,
- egészségkárosító hatásokra hívja fel a figyelmet,
- gondozási feladatok sorrendiségét türelemmel gyakoroltassa,
- a tevékenységek gyakorlásának pontos menetét a csoportban dolgozó dajkák bevonásával végezze a rögzülés érdekében,

- az egészséges életmód megalapozása érdekében szervezze meg a gyermekek napirendjét.

A **gondozás** alapja az óvónő és a kisgyermek közötti meghitt viszony, természetes testközelség.

A gyermekek fokozatosan válnak képessé szükségleteik önálló kielégítésére, ezért az óvodába lépéskor az önkiszolgálásban fejlettségi fokuknak megfelelően, eltérő ütemben fejlődhetnek. Az önálló étkezés, testápolás, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítja az óvónő. Azért, hogy a gyermekek megismerjék a szokásokat, az önkiszolgálás bizonyos fázisait, a beszoktatásnál óvónő-dajka minden gyermekkel együtt végzi a teendőket.

Az **öltözködésnél** az önállóságra nevelés fokozatosságát szem előtt tartva, az óvónő, dajka segítse elő a fűzés, kötés, gombolás és cipzárhúzás gyakorlását és tanulását.

A **táplálkozás** a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele, melynek során nemcsak az energiát pótolják, hanem a testépítéshez is nélkülözhetetlen.

Az óvónő ismerje meg az egyes gyermekek étkezési szokásait. Az eddig ismeretlen ételféleségeket ismertesse meg a gyermekekkel, majd szoktassa őket a kívánt táplálkozási követelményekhez. Igényessége terjedjen ki az esztétikus terítésre. A gyermekek ismerjék meg és sajátítsák el a kulturált étkezés szokásait. Tanulják meg az evőeszközök helyes használatát. Váljon természetessé az étkezés előtti és utáni hálaadó imádság.

A **testápolás** a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Törekednünk kell a családi és óvodai gondozás, szokások összehangolására, a gyermekkel való bensőséges kapcsolat kialakítására, hogy az óvónői modell személyes értékévé váljék.

Megteremtjük a hajápoláshoz, fogmosáshoz, a WC használatához a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan és kellő intimitással végezhesék ezeket a tevékenységeket.

A **mozgás** nemcsak a gyermek szervezetére, hanem az egész személyiségének fejlődésére pozitív hatással van, ami nem korlátozódik a foglalkozásokra, hanem az egész napi tevékenységéhez szervesen illeszkedik.

Fejleszti az általános testi képességeket, a téri tájékozódást, a testséma kialakulását, elősegíti a koordinált mozgást, valamint a prevenciónak is eszköze. A mindennapos szabad mozgás során – teremben és udvaron egyaránt – egyénileg gyakorolhatják a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket. E mellett fontos a mindennapos frissítő testnevelés, a finom motorikus képességet fejlesztő játékok, a testtartást javító és egyéb prevenciós játékok. Továbbá a légzéstechnika, a mindennapi levegőzés (téli is), séták, kirándulások szervezése.

A **pihenés**, az alvás nagy jelentőségű ebben a korban, ezért a helyes életritmus kialakítása első pillanattól kezdve elengedhetetlen. Ezt az óvónő egyrészt a rugalmas napirenddel, másrészt egy adott intervallumban ismétlődő tevékenységek sorozatával alakíthatja ki. Feltételeit a rendszeres szellőztetéssel teremtsse meg.

1.2.2 Az érzelmi nevelés és a szocializáció folyamata

Alapvető feladat a kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkör és az otthonos körülmények megteremtése.

Kiemelten kezeljük:

- az együtt ünneplést, születésnapokat,
- jeles napokat,
- közös készülődéseket.

A **gyermek-gyermek** kapcsolat során alakul ki az alkalmazkodás, a társas kapcsolat erkölcsi normái, az érzelmi alapokon létrejövő kooperáció és kommunikáció. Az életkori sajátosságokat tükröző társas együttélés és az „én - kép” alakulása folyamatos fejlődésen megy keresztül:

- mások akaratának tudomásul vétele
- konfliktushelyzetek kivédése, megoldása
- a csoportban kialakult helyzet reális felmérése.

A **gyermekek érzelemvilágát 3 fő szintén fejleszthetjük:**

- **szociális érzelmek** (együttérzés, bizalom, segítőkészség, bánat, örömszerzés)
- **esztétikai érzelmek** (szép iránti fogékonyság, a művészeti élmény befogadására való igény és képesség fejlesztése)

- **erkölcsi érzelmek** (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, felelősség, igazmondás)

Mindezek megvalósításához elengedhetetlen a jól kidolgozott napirend, szokás és szabályrendszer kialakítása. Az értelmes fegyelem, a közösségben megélt örömök és a csoportban szerzett élmények gördülékennyé teszik a napot. Az interakciók (párbeszéd, játék) közben a gyermek „én - képe” erősödik, szocializációjuk nagymértékben pozitívan változik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermek szabadon, gátlásoktól mentesen, biztonságosan gyakorolja a társas együttélés szabályait,
- kapcsolataikban (felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek) váljanak kooperációra alkalmassá,
- tudjanak a jó és rossz között különbséget tenni, ennek mércéje legyen a megismert Bibliai történetekben rejlő értékek,
- ismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja
- legyenek képesek megoldani a konfliktushelyzeteket,
- érzékeljék az alá-fölérendeltségi viszonyokat, tudják azokat elfogadni is,
- igyekezzenek legyőzni az előttük álló akadályokat
- érzelmileg álljanak készen egy új közösségi forma elvárásainak teljesítésére.

2.2.2 Az anyanyelvi, értelmi nevelés megvalósulása

- játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermekek érdeklődését, aktív szellemi energiáját,
- a modell értékű beszélő környezet megteremtése, az anyanyelv helyes közvetítésével. Valamint a magyar nyelv megbecsülése, megszerettetése és a gyermek beszédkedvének felkeltése,
- olyan élményszerzési lehetőség, amelyben a gyermekek: látással, tapintással, hallással, érzelmekkel és fordulatokkal, verbális és nonverbális módon első kézből szerezhetnek tapasztalatokat, s így válik a tanulás élménnyé, teljes személyiséget aktivizáló folyamattá,

- olyan attitűdök, motiváció és természetes tudás kialakítása, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömet, lelnek a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban,
- hogy az ismeretek ne egymástól elszigetelten jelenjenek meg, mivel a gyermek világlátása komplex,
- időt és lehetőséget teremteni az együttműködésre, próbálkozásra, gyakorlásra, tévedésre, és az elhibázott dolgok újrakezdésére!

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- legyen önálló gondolata és tudjon dönteni különböző helyzetekben,
- ismerje fel a problémákat, kreatív módon oldja is meg,
- aktívan vegyen részt a különböző tevékenységekben,
- a szerzett ismereteket legyen képes megfelelő formában rendszerezni, gyakorlatban alkalmazni és közölni azokat,
- a hibákat vegye észre, rávezetéssel vagy önállóan tudja azokat kijavítani;
- rendelkezzen megfelelő pozitív „én - képpel”;

3.2.2 Hitéleti nevelés

A keresztény szellemű nevelés az egész nevelési folyamatot áthatja. Tanulják meg, hogy szeretetet nemcsak kapni, adni is jó.

Az önuralom, önfegyelem nevelés területén szeretettel, meggyőzéssel kívánjuk nevelni a hozzánk járó gyermekeket, hogy kialakuljon az indulat leküzdésének képessége, mely később az önálló életvezetés alapja.

A keresztény hitre nevelés alapjait az ismeret, a megismerés, a bizodalom és az engedelmesség adja.

A keresztény szellemű nevelés feladatai tehát az óvodában a pozitív énkép alakítása, a kapcsolat- és a bizalomképességének fejlesztése. Mivel az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége a játék, ezért gyermekeink óvodai napjait ez a tevékenység határozza meg. Ebből adódóan a keresztény szellemű nevelés ettől el nem választható és így a gyermekek egész napját áthatja. A gyermekek játékélményéhez, játékukban megjelenő

ismerettartalmakhoz, élményanyagokhoz minden esetben megtaláljuk azokat a kapcsolódási pontokat, amelyek alkalmasak a hit dimenziójának kivetítésére, „hitből hitbe” történő nevelésre.

A keresztény óvodai nevelésünknek vannak kiemelt alkalmai, amelyek megvalósítása a gyerekek életkorához igazított formában és tartalommal, megfelelő szak módszertani metódussal épülnek fel.

- Bibliai történet feldolgozás
- Áhítat
- Étkezés előtti és utáni áldáskérés
- Elalvás előtti ima
- Az ünnepek

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A tanult imádságokat önállóan tudják elmondani.
- Várják, és szívesen hallgatják a bibliai történeteket.
- Részt vesznek a történet hallgatásához szükséges feltételek kialakításában.
- Ismernek egyházi ünnepekhez kapcsolódó verseket, dalokat, képesek azok fölidézésére.
- A tanult történeteket föl tudják eleveníteni játék, és vizuális tevékenység formájában.
- Énképük pozitív, bizalom- és kapcsolatteremtő képességük fejlett.
- Szeretik és elfogadják társaikat.
- Erkölcsi értéktételeik életkorunknak megfelelően fejlett.

4.2.2 Közösségi életre történő felkészítés

A közösségi nevelés eredményeként a gyerekek:

- szívesen kapcsolódnak az óvodához, az óvónőjükhöz, a hozzájuk érzelmileg közel álló társakhoz
- megtanulnak másokkal kommunikálni, együttműködni
- örömeiket lelik a közös tevékenységekben
- szívesen segítenek egymásnak

- képessé válnak a közösségi érdekek elfogadására
- a hagyományok tiszteletben tartására
- kialakul bennük a társaik és a felnőttek iránti megbecsülés
- a szokások közvetlenül hatnak a közösségi érzelmek alakulására

2.3 Óvodánk beszoktatási rendszere

A rendszer elemei:

- oktatási környezet (minisztériumi elvárások)
- óvodapedagógusok, dajkák
- gyerekek
- szülők

Az óvodába kerülés az első komolyabb szeparáció (elszakadás) a családtól. Az elválás egyaránt megviseli a szülőket, a testvéreket és az óvodába kerülő gyermeket. A gyermek általában a következőt érzi: félelem, bizonytalanság, magány, szorongás. Beszoktatásunk alapelve a fokozatosság elve.

Sikeresnek tekinthető az a folyamat, melyben a rendszer szereplői a lehető legjobban együttműködnek és ennek eredményeképpen:

- a beszoktatási folyamat végén a felek megismerik és elfogadják, reményeink szerint megszeretik egymást
- a gyerekek és szüleik beilleszkednek az óvodai rendbe, elfogadják a közösen megbeszélt szabályokat
- az esetlegesen felmerülő problémák felszínre kerülnek és konstruktív megoldás születik a cél érdekében
- kialakul – rögzül a napirend, a Házi rend rutinszerűen működik
- a rendszer megújulásra és önreflexióra képes

2.4 Az óvodai élet megszervezése

Napirend

A napirend kialakításánál messzemenően hangsúlyt fektetünk a gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítésére, a különböző tevékenységek beépíthetőségére, ami érzelmi biztonságot és rendszerességet biztosít a gyermekek számára. Figyelembe vesszük a gyermekek életkori megoszlását, a játéktevékenységek elsődlegességét

Idő	Tevékenység
7 ⁰⁰ -11 ⁵⁰	Gyermekek fogadása, szabadjáték, Irányított és szabadon választott tevékenységek, Testápolási tevékenységek, Tízórai Mindennapos testmozgás Levegőzés, szabadtéri játékok, séta
11 ⁵⁰ -13 ⁰⁰	Készülődés az ebédhez, Testápolási tevékenységek, Ebéd,
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Mese, Délutáni pihenő
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Folyamatos ébredés, Testápolási tevékenységek, Uzsonna, Szabadon választott tevékenységek, Szabadjáték, Folyamatos távozás az óvodából

1.2.4

2.2.4 Az óvoda ünnepei

Hónap	Ünnepek
Október	reformáció
November	advent
December	mikulás karácsony
Február	farsang
Március	1848-as megemlékezés
Április	családi vasárnap húsvét
Május	anyák napja gyermeknap évváró, ballagás

3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődését segítő feladatok, tevékenységek

Beszédfigyatékos gyermekek

Tevékenység formák:

- beszédszerveket ügyesítő játékok,
- beszédhanghallás fejlesztése,
- nagymozgások fejlesztése,
- bábozás,
- mesélés.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek

Tevékenységi formák:

- ölbeli játékok,
- énekes játékok, melyek különböző érzelmek átéléséhez nyújtanak segítséget,
- népmesék nevelő hatása által erkölcsi nevelés
- a gyermek bevonása csoportos tevékenységekbe,
- a napi áhítatok, melyek lehetőséget nyújtanak a belső elcsendesedésre.

Fejlesztési területek:

- észlelési területek
- mozgás, finom mozgás
- lateralitás
- téri tájékozódás
- nyelvi készségek
- emlékezet
- figyelem

Tehetséges gyermek

Tehetség gondozás célja, felismerni a tehetséget és megjelenési formáit. Segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben, a gyermek erős oldalának fejlesztése, a gyenge oldal erősítése.

- kreativitás fejlesztése
- gazdag tevékenység kínálat
- differenciált fejlesztés
- motiváltság fenntartása
- aktivitás biztosítása
- nyitott támogató attitűd

Feladatok:

- egyéni bánásmód alkalmazása
- pozitív én tudat alakítása, erősítése
- elfogadó, támogató környezet nyújtása
- óvodai élet gazdagítása, tehetségfejlesztő tevékenységekkel
- pályázatokon való részvétel
- rajz-, vers-, mesemondó-, sportversenyeken való részvétel

4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

A hátrányos szociokulturális környezetben élő gyermekek számára a környezeti ingerek, hatások nem megfelelőek a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlődéshez, ezért ezek gyakran eredményeznek a normáktól eltérő viselkedést. Az óvodai nevelőmunkánk során, a gyerekek szociokulturális körülményeinek feltérképezésekor körvonalazódik, hogy kik azok a gyerekek, akiknek családi háttere nem mindig képes biztosítani a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket. Ezeknek a tényezőknek a tisztázásában nagyfokú tapintatot tanúsítanak óvodapedagógusaink.

A szociális hátrányok lehetséges okai:

- anyagi nehézségek, nem megfelelő lakáskörülmények
- alkoholizmus a családban
- a szülők életvezetési problémái
- a nagycsaládosok gondjai
- a csonka családok, éppen felbomló családok
- munkanélküliség
- a szülők alacsony iskolázottsága
- érzelmi szegénység, hiányos törődés
- krónikus betegség (akár a gyermeknél, akár a szülőnél)
- ingerszegény vagy túl erős ingerkörnyezet
- igénytelenség a család részéről.

Feladataink:

- védőnővel való folyamatos kapcsolattartás
- szülőkkel való tervezett és tudatos kommunikáció, figyelembe véve az egyes családok gyermeknevelési szokásait
- képességfejlesztő tevékenység differenciált tervezése
- művészeti tevékenységekben teret engedünk kreativitásuknak, sajátos élményeiknek
- helyes viselkedésmintákat kell kialakítanunk a kudarc, az ellenvélemény, a bírálat elviselésére.

5. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az óvoda pedagógus feladatai:

- derűs, nyugodt légkör megteremtése,
- gyermeki jogok védelme,
- egyéni bánásmód alkalmazása
- másság elfogadása
- integrált nevelés megvalósítása
- családokkal, szülőkkel tapintatos, személyes viszony kialakítása
- hiányzások, igazolások figyelemmel kísérése
- szükség szerinti családlátogatások
- prevenció, problémák korai felismerése
- a gyerekek figyelemmel kísérése és szükség esetén a megfelelő szakemberhez való irányítása
- kapcsolattartás szakemberekkel, intézményekkel (Nevelési Tanácsadó szakemberei, védőnő, orvos stb.)
- gyermekvédelmi felelőssel való együttműködés

6. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái

6.1 Az óvoda és a család kapcsolata

Az együttműködés tartalmi formái:

Kapcsolattartás formái	Cél
Beiratkozás	• anamnézis felvétele • az óvodai életbe történő betekintés lehetőségének biztosítása
Családlátogatás	• a gyermek szociális környezetének megismerése • személyes kontaktus a családdal
Beszoktatás	• a gyermek közösségbe történő beilleszkedésének segítése • az anyás beszoktatás lehetőségének biztosítása, mely segíti a szülőt és a gyermeket a bizalom kialakulásában, az óvodai szokások megismerésében
Szülői értekezlet	• az óvoda és a csoport életével kapcsolatos információk megbeszélése
Nyílt napok	• a szülők és az óvónők kapcsolatának erősítése • betekintés a csoportok mindennapi életébe
SZMK	• szülői feladatok koordinálása
Műhelymunka	• a gyermek, a család, a nevelőtestület tagjai kapcsolatának erősítése - közösségépítés
Családi nap	• ötletadás a szabadidő hatékony kihasználására • élményszerű tevékenységek biztosítása
Családi vasárnap a templomban	• kapcsolattartás a gyülekezettel • ismerjék meg a gyermekek a templom sajátos hangulatát • érezzék meg az együtt imádkozás fontosságát
Fogadó óra	• a gyermekszemélyiség fejlődésével kapcsolatos információk megbeszélése

Óvodai ünnepek	• meghitt együttlét
Faliújságon közzétett	• az információáramlás biztosítása

6.2 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Fontos feladatunknak tekintjük, hogy az iskolával, mint társintézményünkkel hatékony szakmai együttműködés alakuljon ki. Óvodánk mindenkor nyitott, nagy hangsúlyt helyezünk a folyamatos tapasztalatcserékre és konzultációkra.

Közös programok szervezésében, lebonyolításában részt veszünk. Folyamatos kapcsolatot tartunk az iskolai hitéleti munkaközösséggel és az alsós munkaközösséggel.

Szülői értekezletek keretében az iskola vezetésével és a tanító nénikkel közösen tájékoztatást adunk az iskola életéről, az ott folytatott pedagógiai programról.

Iskolába készülő gyermekeink ellátogatnak az iskolába.

6.3 Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata

Óvodánk kapcsolata a gyülekezettel élő, gyermekeink rövid szolgálatokat végeznek az ünnepek alkalmával a templomban, az óvodai ünnepekre pedig, alkalomszerűen meghívjuk lelkészeinket és a presbitérium tagjait. Minden évben ellátogatunk a templomba több alkalommal is, amikor a gyermekek a templombelső terével ismerkednek, meghallgatják az orgona hangját, együtt énekelünk, imádkozunk. Kérdéseket tehetnek fel, beszélgetnek a lekipásztorral.

Vasárnaponként óvodás gyermekeink számára gyülekezetünkben a felnőtt istentisztelet idejében gyermek-istentiszteletet tartanak.

6.4 Kapcsolatok az óvodai nevelést segítő intézményekkel

Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyek segítik óvodai nevelésünk megvalósulását:

Társintézmények:

- Bölcsőde
- Iskolák
- Környező óvodák

Szakmai szervezetek:

- Pedagógiai szakszolgálatok (Nevelési Tanácsadó, Speciális képességeket vizsgáló Szakértői Bizottságok)
- Egészségügyi szolgáltatások (Orvos, Szakorvos, Védőnő)
- Gyermekjóléti szolgálat
- Folyamatos a kapcsolatunk az intézményt fenntartó egyházközséggel.

Egyéb intézmények:

- Közművelődési intézmények
- Civil szervezetek

7. Nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

Óvodánkba járó gyermekek családjai részéről a nemzetiségi nevelésre való igény nem merült, éppen ezért nevelési programunkban a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat nem tűztünk ki célul. Amennyiben a későbbiekben erre igény mutatkozik, a helyi nevelési program ennek megfelelően módosításra, kiegészítésre kerül.

8. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

8.1 Egészségnevelési elvek

A gondozási, a testi nevelés és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása elősegíti a gyermekek egészségének megóvását:

- hangsúlyos a környezet tisztántartása, portalanítás, fertőtlenítés, időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, folyamatos levegőcsere, minél több zöld növény ápolása, párástítás;
- a napközben megbetegedett gyermek szüleit az óvónő minél hamarabb értesítse.

Az óvodapedagógus feladatai:

- kísérje figyelemmel a gyermekek egészségi állapotát,
- tájékoztassa a szülőket az esetleges változásokról,
- jelezze az óvoda orvosának, védőnőjének,
- lehetőséget biztosítunk az esetleges szűrő vizsgálatra,
- folyamatosan kísérje figyelemmel a gyermekek tevékenységét,
- a balesetek megelőzése érdekében jelezze az eszközök, használati tárgyak meghibásodását,
- alakítsa ki a gyermekekben saját testi épségük megőrzését, társaik testi épségének védelmét.

8.2 A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása figyelembe véve az óvoda adottságait:

Az óvodai környezet feltételei nagymértékben befolyásolják a gondozás hatékonyságát, a gyermekek egészséges életmódjának szintjén. Nélkülözhetetlen az egészségügyi előírásoknak megfelelő, nyugalmat árasztó, a gyermekek számára biztonságos, esztétikus környezet.

A gyermekek testmagasságához illő asztalok és székek, megfelelő méretű ágyak. Az óvoda udvarának kialakítása a gyermekek tevékenységének sokféleségét szolgálják. Az öltözők berendezése, világítása, fűtése a gyermekek kényelmes öltöztetését, vetkőzését biztosítja, külön ruha-cipőtartó polccal.

A csoportszoba több funkciót tölt be: játék, különböző tevékenységek, étkezés, alvás, pihenés, minden itt történik. Így naponta többször szükség van levegőcserére és fűtési időben a folyamatos párologtatásra. Minden csoportban van mesesarok, ahol lehetőség nyílik a napi mesélésre, dramatizálásra és meghitt beszélgetésekre. A kuckók, sarkok létrehozása szintén az intimitást, az egyéni tevékenységeket szolgálják.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül szükség szerint tisztálkodnak,
- belső igényükké válik a fogmosás és a fogápolási eszközök tisztántartása,
- hajukat rendben tartják,
- teljes önállósággal végzik az önkiszolgálást, s ezt természetes teendőként látják el,
- tudnak helyesen teríteni, a naposi feladatokat ellátni,
- étkezéskor eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, annak megfelelően merítenek, öntenek,
- evőeszközöket megfelelően használják, gyakorolják a kulturált étkezés szabályait,
- önállóan öltöznek-vetkőznek, cipőjüket befűzik-bekötik, becsatolják, ruhájukat ki-be gombolják,
- tudják a zsebkendőt helyesen használni,
- ruhájukat, ágyneműjüket hajtogatva teszik helyre,
- maguk és környezetük rendjére ügyelnek, a körülöttük lévő rendetlenséget belső igény alapján megszüntetik.

8.3 Környezeti nevelési elvek

Az óvodás gyermekek még aktívan nem vesznek részt a tágabb környezet védelmében, de azt elvárjuk tőlük, hogy vigyázzanak a tisztaságra, védjék a növényeket, állatokat, gondozzák az élőlényeket és legyenek kíméletesek az állatokkal szemben. Ugyanakkor szemléletüket formáljuk, érzékenységüket alakítjuk azokkal a tapasztalatokkal, amelyeket a környezetkárosító jelenségekkel kapcsolatban szerezhhetnek. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a szülőket, a családokat is bevonjuk közös akcióinkba, hiszen a

gyermekek ez irányú szemléletének formálásában nagy szerepe van a családnak és a szülőknek is.

9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk:

- A hátrányok enyhítése, az esélykülönbségek mérséklése az óvodai kereteken belül

Feladataink:

- A gyermekek szociális és kulturális háttérének megismerése, feltérképezése.
- A hátrányos, a halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzetű, SNI-s gyermekek kiszűrése, segítése.

Módszereink:

- egyéni bánásmód
- tapintatos beszélgetés
- személyes kapcsolattartás a családdal
- segítségnyújtás
- családlátogatás

Hátrányok kompenzálása:

- A gyermek óvodába lépése előtt családlátogatást végzünk.
- Az óvodai csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányát.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minden segítséget megkapnak a kiegyensúlyozott fejlődésük érdekében.
- A mindennapi megfigyelések alapján történik a gyermek egyéni fejlesztése. Amennyiben a gyermek képességei szükségessé teszik, külső szakemberek segítségét kérjük.
- Az alapvető magatartásformák kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk (tolerancia, segítőkészség, stb.), változatos, sokféle játékok, tevékenységek által (drámajáték, kapcsolatteremtő játék, páros szituációs játék, stb.).
- Fokozott törődés, egyéni bánásmód biztosítása.
- Az intézmény által nyújtott programokba igyekszünk bevonni a hátrányos helyzetű gyermekeket, családokat.

- Az anyagi okok miatt hátrányos vagy veszélyeztetett gyermekek esetében rendszeresen gyűjtéseket szervezünk óvodánkban.

10. Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenység

A „sajátos nevelési igényű” (SNI) gyermekek családi nevelését a közösségbe való beilleszkedését segítjük elő a többi gyermekekkel való integrált neveléssel.

- gyermekek csoporton belüli és kívüli kapcsolatrendszere,
- gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek kapcsolatok szélesítésének lehetőségei
- önismeret erősítése

A sajátos nevelési igényű gyermekek jogai:

- Az SNI gyerekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, pedagógiai ellátásban részesüljenek.
- A különleges bánásmódhoz igazodó ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk.

A sajátos nevelési igényű gyermek szüleinek joga és kötelessége:

A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű gyermek számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

Az integrációs nevelés területén a célunk:

- az esélyegyenlőség biztosítása
- fejlesztés a megfelelő területeken
- túlterhelés elkerülése
- egyéni szükségletek biztosítása
- differenciálás
- előzetes tudását, érdeklődési kör figyelembe vétele
- a közösségbe való beilleszkedés segítése.

Az Alapító Okirat alapján óvodánkban az alábbi fogyatékosági típusokban tudjuk biztosítani a gyermekek ellátását:

- beszéd fogyatékos
- egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási zavar)

Az integrációban a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveit követjük és tartjuk szem előtt.

Feladataink:

- A gyermek személyiségének harmonikus fejlesztése.
- A kiemelkedő, egyéni sikereket segítő területek felismerése, gondozása.
- A korszerű egyéni bánásmódok, módszerek, terápiák, technikák, eszközök megismerése, kiválasztása, használata.
- A funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése.

Az óvodapedagógus szükség esetén:

- fejlesztési tervet készít,
- egy-egy nevelési helyzet problémamegoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, eltérő viselkedéshez,
- együtt működik a különböző szakemberekkel,
- a gyógypedagógus iránymutatásait beépíti a pedagógiai folyamatba,
- a fejlesztés minden esetben a gyermek pedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex diagnózisára építve történik

11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

További elveket a nevelő testület nem határozott meg.

V. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSE, ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Pedagógiai Program 2020. szeptember 1. napjától visszavonásig érvényes, és felmenő rendszerben kerül bevezetésre. A Pedagógiai Program minden fejezetre kiterjedő felülvizsgálatát, értékelését a nevelőtestületnek, évente, ill. a törvényi előírásoknak megfelelően kell elvégeznie, szükség esetén módosítania.

Az intézmény pedagógiai programjára vonatkozó szabályzatot az igazgató készítette el és terjesztette a nevelőtestület elé. A dokumentumot az előterjesztés után a nevelőtestület 2020. év augusztus hónap 24. napján a fenti formában fogadta el. Elfogadásakor véleményezési jogot gyakorolt a Szülői Szervezet és a Diákönkormányzat.

Kelt: Balmazújváros, 2020. augusztus 24.

.....
Szabadi Árpád
igazgató

A Balmazújvárosi Református Egyházközség, mint az intézmény fenntartója a Pedagógiai Programotszámú presbiteri határozatával jóváhagyta.

Balmazújváros, 2020. augusztus

.....
Szabadi Árpád Géza
a fenntartó képviselője

.....
Nagy László
a fenntartó képviselője

Nyilatkozat

A Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda Szülői Szervezetének képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. Az Szervezet elnöksége a Pedagógiai Programot, és annak mellékleteit 2020. augusztus-i ülésén megtárgyalta, annak jóváhagyásával egyetért.

Balmazújváros, 2020. augusztus

.....

a Szülői Szervezet elnöke

Nyilatkozat

A Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda Diákönkormányzata képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A Diákönkormányzat az Pedagógiai Programot, és annak mellékleteit 2020. augusztus-i ülésén megtárgyalta és annak jóváhagyásával egyetért.

Balmazújváros, 2020. augusztus

.....

a DÖK elnöke